Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Nástroje ekonomického rozvoje v praxi regionů ČR

Bc. Veronika Tichá

Diplomová práce
2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika TICHÁ**

Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**

Název tématu: **Nástroje ekonomického rozvoje v praxi regionů ČR**

Zásady pro vypracování:

Diplomant musí po provedení rešerše dostupné literatury pojednat o pojmu regionální rozvoj, zjistit determinanty regionálního rozvoje. To vše v kontextu české i evropské regionální politiky. Samostatnou částí práce musí být teoretické pojednání o nástrojích ekonomického, resp. regionálního rozvoje, uvedení základních taxonomií a přístupů.
Diplomant si pro zpracování aplikační části musí zvolit některé z nástrojů ekonomického rozvoje a ty na příkladu vybraného regionu analyzovat. Jde zejména o odhalení jejich vlivu a dopadu na rozvoj vybraného regionu. Pro zhodnocení vlivu musí diplomant zvolit vhodný nástroj. Součástí práce musí být i závěrečné zhodnocení zjištěných výsledků a jejich případná komparace s jinými regiony, resp. definování doporučení pro další rozvoj.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

SKOKAN, Karel. Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie. 1. vyd. Praha : Repronis, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.

WOKOUN, René. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 3. vyd. Praha : IFEC, 2001. 264 s. ISBN 80-86412-08-3.

WOKOUN, René, MATES, Pavel. Management regionální politiky a reforma veřejné správy. 1. vyd. Praha : Linde, 2006. 351 s. ISBN 80-7201-547-8.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Stejskal, Ph.D.**
Ústav ekonomie

Datum zadání diplomové práce: **15. června 2009**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlášení

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích 30. dubna 2010

……

Bc. Veronika Tichá

Poděkování

Děkuji tímto svému vedoucímu diplomové práce Ing. Janu Stejskalovi Ph.D., za jeho odborné konzultace, rady, cenné připomínky a trpělivost při zpracování této práce. Za poskytnutí potřebných informací děkuji panu Mgr. Janu Hladíkovi z RRAJM a všem ostatním ochotným pracovníkům a pracovnicím oslovených úřadů a institucí.

ANOTACE

Hlavním cílem diplomové práce je charakterizovat a následně analyzovat efektivnost vybraných nástrojů ekonomického rozvoje regionu Jihomoravského kraje. Nástrojů ekonomického rozvoje regionu je celá řada. Všechny tyto nástroje by nebylo možné analyzovat. Proto byly vybrány pouze ty nástroje, jejíž cílem je snížení nezaměstnanosti daného regionu. Konkrétně se jednalo o brownfields, investiční projekty a průmyslové zóny. Pro zjištění který z nástrojů ekonomického rozvoje je nejefektivnější bylo využito přepočtu výše celkové investice na jedno pracovní místo.

KLÍČOVÁ SLOVA

Region, regionální politika, nástroje ekonomického rozvoje, Jihomoravský kraj, brownfields, investiční projekt, průmyslová zóna.

TITLE

The instruments of the economic development in the regions Czech republic

ANNOTATION

The thesis focuses on the characterization and analysis effectiveness of tools of the economic development im the region of Souht Moravia. The tools of economic development are numerous. All of these tools could not be mentioned. Only selected ones tools these what can reduce the unemployment in the region. Were selected. They are: brownfields, project for investments and industrial zones. For identifying the most effectiveness one, she calculation of the cash per one labour force was used.

KEYWORDS

Region, regional policy, the tool of the economic development, South Moravia region, brownfields, project for investments, industrial zone.

Obsah

OBSAH **7**

ÚVOD **9**

1. TEORIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE **10**

1.1. REGIONÁLNÍ VÝVOJ 10
1.2. VYMEZENÍ POJMU REGION A ROZVOJ 10
1.3. ROZVOJ 12
1.4. DETERMINANTY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE 13
1.4.1. Hlavní příčiny nerovnovážného rozvoje regionů 14
1.5. REGIONÁLNÍ STRUKTURA ČESKÉ REPUBLIKY 16

2. REGIONÁLNÍ POLITIKA A JEJÍ NÁSTROJE **19**

2.1. PŘÍČINY VZNIKU REGIONÁLNÍ POLITIKY 19
2.2. VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY 20
2.3. DEFINICE REGIONÁLNÍ POLITIKY 22
2.4. REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE 23
2.4.1. Principy regionální (strukturální) politiky Evropské unie 24
2.4.2. Význam regionální politiky Evropské unie 26
2.5. NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY EU 28
2.6. REGIONÁLNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY 29
2.6.1. Strategie regionálního rozvoje České republiky 31
2.7. NÁSTROJE EKONOMICKÉHO ROZVOJE REGIONŮ V ČR 35
2.7.1. Charakteristické znaky nástrojů české regionální politiky 36
2.7.2. Makroekonomické nástroje 37
2.7.3. Mikroekonomické nástroje 38
2.7.4. Ostatní nástroje regionální politiky 39
2.8. TAXONOMIE PODLE STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY Z ROKU 2000 40
2.9. TAXONOMIE PODLE WOKOUNA (2006) 41
2.10. TAXONOMIE PODLE STEJSKALA A KOVÁRNÍKA 42
2.11. NÁSTROJE NA PODPORU ZAMĚSTNANOSTI 44
2.11.1. Brownfields 44
2.11.2. Podpora investičních aktivit 47
2.11.3. Podpora vzniku a fungování průmyslových zón 49

3. PROFIL VYBRANÉHO REGIONU **52**

3.1. CHARAKTERISTIKA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 52

4. ANALÝZA EFEKTIVNOSTI NÁSTROJŮ EKONOMICKÉHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE PRO SNÍŽENÍ NEZAMĚSTNANOSTI **56**

4.1. BROWNFIELDS V JIHOMORAVSKÉM KRAJI 56
4.2. PODPORA INVESTIČNÍCH AKTIVIT A VZNIK NOVÝCH PRACOVNÍCH MÍST V JIHOMORAVSKÉM KRAJI 60
4.3. PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V JIHOMORAVSKÉM KRAJI 63

ZÁVĚR **66**

POUŽITÁ LITERATURA **69**

KNIHY 69
INTERNETOVÉ ZDROJE 70
OSTATNÍ DOKUMENTY 71
PŘÍLOHY: 72

Seznam tabulek

TABULKA 1 - KRAJE A JEJICH ZÁKLADNÍ UKAZATELÉ 17
TABULKA 2 - PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY ČLENSKÝM STÁTŮM PRO OBDOBÍ 2007-2013..... 27
TABULKA 3 - PŘEHLED NÁSTROJŮ EKONOMICKÉHO ROZVOJE..... 42
TABULKA 4 - ZÁKLADNÍ INFORMACE O PŘEDCHOZÍM VYUŽITÍ BROWNFIELDŮ..... 47
TABULKA 5 - VÝVOJ STÁTEM PODPOROVANÝCH PRŮMYSLOVÝCH ZÓN 51
TABULKA 6 - ZÁKLADNÍ ÚDAJE O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH SÍDLÍCÍCH V JIHOMORAVSKÉM KRAJI 54
TABULKA 7 - ÚSPĚŠNĚ REVITALIZOVANÉ BROWNFIELDS V JMK 59
TABULKA 8 - PROJEKTY ZPROSTŘEDKOVANÉ AGENTUROU CZECHINVEST V ROCE 2008. 60
TABULKA 9 - NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ INVESTIČNÍ PROJEKTY V JIHOMORAVSKÉM KRAJI 62
TABULKA 10 - PŘÍMÁ FINANČNÍ DOTACE V RÁMCI PROGRAMU NA PODPORU ROZVOJE PRŮMYSLOVÝCH ZÓN..... 64
TABULKA 11 - PŘEVOD POZEMKŮ ZE SPRÁVY PFČR V RÁMCI PROGRAMU NA PODPORU ROZVOJE PRŮMYSLOVÝCH ZÓN 64
TABULKA 13- PODPOŘENÉ PRŮMYSLOVÉ ZÓNY VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ 65

Seznam grafů

GRAF 1- POČET PROJEKTŮ ZPROSTŘEDKOVANÝCH CZECHINVESTEM PODLE ZEMÍ PŮVODU 49
GRAF 2 - BROWNFIELDS DLE OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ 56
GRAF 3 - BUDOUCÍ VYUŽITÍ BROWNFIELDŮ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI 57
GRAF 4 - STRUKTURA VLASTNICTVÍ BROWNFIELDŮ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI..... 57
GRAF 5 - VÝVOJ ZÁJMU INVESTORŮ PODLE TYPU NEMOVITOSTI..... 58
GRAF 6 - VÝVOJ INVESTIC ZPROSTŘEDKOVANÝCH AGENTUROU CZECHINVEST VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ..... 63

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 - ČLENĚNÍ REGIONŮ 12
OBRÁZEK 2 - ÚZEMNÍ JEDNOTKY NUTS II 18
OBRÁZEK 3 - ÚZEMÍ KRAJE ČLENĚNÉ NA OKRESY 52

Použité zkratky

ČR – Česká republika
EU – Evropská unie
ICT – informační a komunikační technologie
IT – informační technologie
JIC – Jihomoravské inovační centrum
JMK – Jihomoravský kraj
NUTS – zkratka pro normalizovanou klasifikaci územních celků pro potřeby statistického úřadu a Eurostatu
PFČR – Pozemkový fond České republiky
PPP – spolupráce veřejného a soukromého sektoru
PZ – průmyslová zóna
RRA – regionální rozvojová agentura
RRAJM – regionální rozvojová agentura jižní Moravy
PRK – program rozvoje kraje
SO ORP – správní obvody obcí s rozšířenou působností
SRJMK – strategie rozvoje Jihomoravského kraje

Úvod

Regionální problémy byly odjakživa vnímány obyvatelstvem, odborníky i vládami a samosprávou. Vlastní regionální politika, respektive zájem o ní není zase tak starý. Až v poslední době se zájem o regionální a správní problematiku mírně zvýšil, což se projevuje ve vědě i v aplikovaném výzkumu. Vědecká řešení problémů spojená s řízením regionálního rozvoje, regionální politikou a modernizací veřejné správy jsou nezbytná pro optimální chod demokratické společnosti v České republice, neboť se dotýkají každodenního života občanů.

V posledních patnácti letech je v Evropské unii i v jiných státech problémům regionálního rozvoje a jejím nástrojům věnována větší pozornost. Se vstupem České republiky do EU a s nárůstem rozdílů mezi regiony, je třeba se tomuto tématu zodpovědně věnovat i v ČR. Nástroje regionální politiky musí pružně a efektivně reagovat na konkrétní regionální problémy, ale také je důležité harmonizovat tyto nástroje se systémem regionální politiky aplikovaným v EU.

Tato práce se tedy bude zabývat nástroji ekonomického rozvoje regionů v České republice. **Hlavním cílem diplomové práce je charakterizovat hlavní nástroje ekonomického rozvoje v praxi českých regionů a provést analýzu efektivnosti vybraných nástrojů na příslušném regionu ČR.** Dílčími cíli je poskytnout základní poznatky o regionální rozvoji a o regionální politice, jak na úrovni české tak i evropské.

První část práce bude zaměřena na vývoj a problematiku regionálního rozvoje a zjištění determinantů regionálního rozvoje a to vše jak na úrovní české tak i evropské regionální politiky.

Další část bude věnována pojednání o nástrojích ekonomického resp. regionálního rozvoje s uvedením základních charakteristik.

Dále bude práce obsahovat analýzu používání vybraných nástrojů ekonomického rozvoje v praxi na příslušném regionu ČR. Jde zejména o odhalení vlivu a dopadu na ekonomiku vybraného regionu. Součástí poslední kapitoly bude i zhodnocení zjištěných výsledků a případná doporučení.

1. Teorie regionálního rozvoje

1.1. Regionální vývoj

Literatura věnovaná regionálnímu rozvoji či růstu a jeho diferencím v rámci Evropy i jednotlivých zemí je bohatá, nelze ale tvrdit, že přináší jednoznačné závěry a jednoduchá vysvětlení procesů, které formují regionální obraz kontinentu a jeho částí. Je tomu spíše naopak. Neexistuje ani skutečná shoda v tom, jaká je základní tendence regionálního vývoje, a to zda dominuje buď konvergence nebo divergence. Významné rozpory existují v rámci hodnocení regionálního vývoje Evropské unie. Různí odborníci a publikace Evropské komise spíše předpokládají, že Západní Evropa, nebo alespoň jádrové země světa spějí v dlouhodobé perspektivě ke konvergenci. Důležitým činitelem tohoto procesu je tržní a institucionální integrace, která umožňuje koordinovat aktivity a politiky s cílem rovnoměrnějšího rozvoje a soudržnosti.

Diferencující aspekty v regionální rozvoji mohou být několikerého druhu[1]:

1) je nezbytné rozlišovat typy územních jednotek, jejichž vývoj je analyzován,
2) další aspektem je rozlišování podle měřítkového hlediska, a to speciálně v jeho kvalitativním smyslu (rozdíly mezi státy jsou také kvalitativně jiného druhu, než diference mezi regiony),
3) důležité je také zohlednění strukturálních, resp. sektorových procesů a změn, které vývoj regionální diferenciace významně ovlivňují.

1.2. Vymezení pojmu region a rozvoj

Obce a kraje, jež jsou základním a vyšším územním samosprávným celkem, jsou pojmově poměrně přesně vymezeny. Značné terminologické potíže vyvolává pojem region. Termín region pochází z latinského slova „regio“, které

[1] HAMPL, Martin a kol.: *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie.* Praha : DemoArt, 2001.ISBN 80-902686-6-8. str. 169-172

můžeme chápat jako označení spravovaného kraje, ale také hranice či světové strany.[2]

- region může být subnárodním celkem – část jednoho státu nebo jednoho národního hospodářství oddělená od ostatních oblastí formálními hranicemi a obvykle s nimi spojená ekonomickými bariérami (Maier, Tödling, 1997)[3]
- podle zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. Je region územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován (viz citovaný zákon)

I přestože jsou veškeré regiony vymezeny pro konkrétní účel, můžeme podle typu účelu regiony dále členit na regiony[4]:

1) administrativní,
2) účelové.

Ad 1. Administrativní regiony jsou vymezovány pro potřeby výkonu státní správy a územní samosprávy. Administrativní regiony jsou vždy reprezentovány příslušnými orgány, u regionů správních to jsou orgány jmenované, u regionů samosprávných jsou to orgány volené.

Ad 2. Účelové regiony jsou vymezovány pro řešení určitých problémů, které se mohou týkat jejich ekonomické zaostalosti, problematické kvality životního prostředí, ale i ochrany přírodních krás. Účelový region obvykle bývá reprezentován zvláštním orgánem. Platí to zejména v případech, kdy jeho hranice nejsou totožné s regionem administrativním. Tyto regiony mívají pouze omezenou časovou platnost. Délka této platnosti souvisí s povahou daného problému a tím i s časem, který je potřeba na jeho vyřešení. Lze tedy říci, že po naplnění cíle nebo účelu, pro který byl plánovací region vymezen přestává tento region existovat,

[2] ČMEJREK, Jaroslav, *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : ALFA nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4. s. 28-29
[3] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 20.
[4] MATOUŠKOVÁ, Z. a kol.: *Regionální a municipální ekonomika*. Praha : VŠE, 2000. ISBN 80-245-0052-3. s. 65–67.

stejně tak jako případný orgán, který měl v pracovní náplni vyřešení pouze tohoto problému.

Velmi důležitou vlastností regionů je jejich struktura, podle níž můžeme rozlišovat zejména dva základní typy geografických regionů, a to:

1) homogenní regiony (vyznačující se stejnorodostí svých vlastností, homogenita regionů není absolutní, poněvadž vždy existují určité odchylky)
2) nehomogenní regiony (vyznačující se nestejnorodostí svých vlastností, ale jsou jednotné ve vztahu jejich vnitřní struktury nebo organizace).

Členění regionů na homogenní a nehomogenní vychází z odlišného úhlu pohled než členění na administrativní a účelové regiony. Vztah mezi těmito dvěma přístupy ke kategorizaci regionů můžeme schématicky vyjádřit následujícím obrázkem:

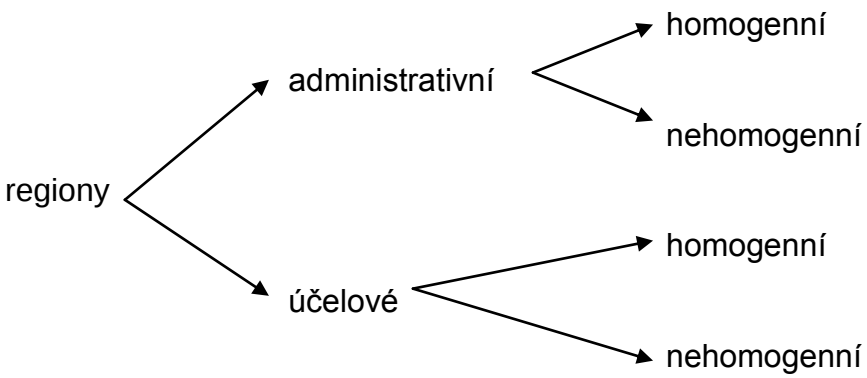

obrázek 1 - členění regionů

Zdroj: MATOUŠKOVÁ, Z. a kol.: Regionální a municipální ekonomika. Praha : VŠE, 2000. ISBN 80-245-0052-3. s. 67

1.3. Rozvoj

Můžeme charakterizovat jako proces změn uskutečňovaných postupně a ovlivňující podstatu dané entity, přinášející narůstání efektivnosti a účelnosti, pokud jde o využívání zdrojů, o uskutečňování možností podmiňující pohyb z původního stavu do stavu žádoucího.

Regionální rozvoj je tedy cílený ekonomický rozvoj většího území, než je geograficky vymezená municipalita. V současnosti jde o zavedený pojem označující cílenou, strategicky zaměřenou a koordinovanou snahu místních aktérů, orientovanou na zlepšení místní sociální, ekonomické a environmentální úrovně a celkové kvality života místních obyvatel.
Ve zjednodušené formě můžeme regionální rozvoj chápat jako veškeré procesy a úkony realizované za účelem zvyšování životní úrovně obyvatel a ekonomické úrovně regionu.
Podle ministerstva pro místní rozvoj se regionální rozvojem rozumí růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel.

1.4. Determinanty regionálního rozvoje

Některé regiony rozvinutých zemí v Evropě, USA, Kanadě atd. představují hybnou sílu subregionu nebo dokonce státu. Tyto síly ale působí v ekonomikách založených na výzkumu, vývoji a přílivu nových inovací. Výše vysvětlovaná teorie regionálního rozvoje vede k teorii učících se regionů, které:

- řeší vlastní pozici ve vědecko-výzkumné i inovační politice státu a současně prospěšnou spoluobčanům,
- myslí na vlastní budoucnost, a proto budují inovační centra, technologické parky a centra „excelence“ zaměřená na produkci dalších inovačních prvků v regionu. Tímto způsobem si zvýší vlastní konkurenceschopnost a následně zajistí udržitelný růst a rozvoj.

Oba zmíněné předpoklady mohou být realizovány za následujících podmínek:

- Region má vlastní dokument strategického rozvoje, jehož součástí je také inovační a výzkumná strategie a přispívá k udržitelnému rozvoji.
- V regionu se nacházejí všechny prvky pro zajištění růstu a pokroku – infrastruktura, univerzity a další vzdělávací instituce, dostupná kvalifikovaná pracovní síla, průmyslový potenciál včetně kvalitního podnikatelského zázemí.

- V regionu je posílen vztah místního partnerství, který je zaměřen ke znalostní společnosti a bude zaručovat tvorbu, export a import znalostí do regionu a z regionu.
- Nacházejí se zde efektivní vztahy mezi samosprávou, podnikatelskou veřejností a třetími subjekty (vzdělávacími institucemi, státními orgány).
- Region spolupracuje s ostatními regiony a je ochoten sdílet svoje poznatky i znalosti ve specifických oblastech.[5]

Vývoj se v jednotlivých regionech České republiky se projevoval rozdílnou společenskou i ekonomickou dynamikou i rozdílnými změnami struktury jejich hospodářství. Tento vývoj byl ovlivňován různými faktory, které byly závislé především na rozdílných výchozích sociálně-ekonomických podmínkách, poloze a stupni urbanizace daného území.

1.4.1. Hlavní příčiny nerovnovážného rozvoje regionů [6]

Hlavní příčiny nerovnovážného rozvoje regionů a vzniku regionálních disparit jsou převážně tyto:

1) výrazný pokles výroby a zaměstnanosti v těžkém průmyslu (těžba uhlí, hutnictví, těžké strojírenství), který dominoval a nadále je nosným v ekonomické struktuře krajů Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského.
2) Pokles výroby textilního a elektrotechnického průmyslu, což se projevilo vážnými dopady zejména na ekonomiku a zaměstnanost v severních a východních Čechách.
3) Snižování počtu pracovníků v zemědělství (zejména v horských a podhorských oblastech) a v oblastech s relativně vysokým zastoupením tohoto odvětví, zejména v kraji Vysočina, Jihomoravský a Olomoucký kraj.

[5] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 28-29.
[6] WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1301-0. s.116-117.

4) Rozvoj terciérního sektoru, kterým byla absorbována podstatná část pracovníků uvolňovaných z neefektivních výrob. Tento rozvoj se s větší intenzitou koncentroval do velkých měst a aglomerací.
5) Nestejnoměrný rozvoj soukromého podnikání, zejména malého a středního podnikání, kde se nepodařilo vytvořit dostatečně silný sektor malých a středních firem zaměřených na výrobu hmotných statků a na průmyslové služby.
6) Nízká meziregionální mobilita pracovních sil, spojená s omezenou možností získávání bytů v místech pracovních příležitostí a v místech se zhoršující dopravní obslužností zajišťovanou prostředky hromadné osobní dopravy. To se projevovalo především v oblastech s nízkou hustotou zalidnění a většími vzdálenostmi mezi obcemi.
7) Přetrvávající neuspokojivý stav životního prostředí zejména v těžebních oblastech a v oblastech s nepříznivou strukturou průmyslové základny a v důsledku kumulace různorodých škodlivých vlivů ve velkých městech.
8) Řada územně-technických specifika a problémů ztěžujících rozvoj některých regionů. Jde zejména o důsledky těžby nerostných surovin a o mimořádně velkou členitost krajiny, způsobující problémy v oblasti dopravní dostupnosti a ekonomické efektivnosti regionů.
9) Rozdílná geografická poloha regionů v rámci České republiky i vzhledem ke státům EU a hlavním evropským dopravním koridorům.
10) Kvalita lidských zdrojů a místní samosprávy (orientace na koncepční přístupy, strategické plánování apod.)
11) Nerovnoměrná vybavenost území technickou infrastrukturou.
12) Nerovnoměrná územní dostupnost zdravotnické infrastruktury a nerovnoměrná dostupnost jak standardní, tak i komplexní zdravotně-sociální péče.

Určité zjednodušení faktorů, které tvoří rozvojový potenciál regionů lze najít ve Strategii regionálního rozvoje České republiky a jsou jimi[7]:

[7] *Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013* [online]. 2006 [cit. 2009-12-09]. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>.

- přírodní zdroje a přírodní prostředí jako dlouhodobé determinanty regionálního rozvoje
- hmotné faktory v podobě jejich produkčního potenciálu a infrastruktury,
- nehmotné faktory zejména inovace a schopnost jejich vytváření a šíření, dostupnost a účinné využití informační a komunikační technologie (ICT), institucionální prostředí,
- lidské zdroje s příslušnou úrovní dovedností a odborného vzdělání.

Základním předpokladem pro efektivní regionální politiku je analýza relevantních faktorů regionálního rozvoje tzn. identifikace determinantů, které mají stimulující dopady na regionální rozvoj. Tyto faktory jsou v čase variabilní, což souvisí na jedné straně se stupněm poznání socioekonomických procesů, na druhé straně podléhají změnám z důvodu vývoje struktur a jejich vzájemného působeni.

1.5. Regionální struktura České republiky

Přirozená regionální struktura ČR

Celková geografická situace České Republiky se v podstatě ztotožňuje s povodími hlavních řek Labe, Moravy a Odry. Z tohoto hlediska tedy vidíme na našem území spojení dvou velkých a jednoho menšího přirozeného celku, tzv. makroregionů[8]:

a) polabský, tj. Čechy,
b) podunajský, tj. Morava
c) pooderský, tj. Slezsko (resp. „české slezsko“)

Tyto přirozené celky jsou základními geografickými atributy a tvoří páteř české regionální struktury.

Územní členění České republiky pro potřeby regionální politiky

Při vymezování územně správních celků se mnohdy operuje s určitými kriterii, např. s minimální a maximální velikostí územního správního celku a požaduje se alespoň přibližná srovnatelnost plošné velikosti celků, počtu obyvatel

[8] BRYCHTOVÁ, Šárka. *Úvod do regionalistiky*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-871-3. s. 100.

nebo i stupně ekonomického, sociálního a kulturního rozvoje. Důležitým aspektem při vymezování územní správních celků je také dopravní dostupnost dané oblasti.

Při vymezování vyšších územních samosprávných celků v ČR se mimo jiné uplatnila následující kritéria[9]:

- významná centra osídlení s relativně „přirozeným spádovým regionem, s rozvinutou obslužnou infrastrukturou, dojížďkou do zaměstnání a za službami, migrační centra,
- kvantifikovatelné poznatky o regionální struktuře České republiky (počet obyvatel, komplexní funkční velikost),
- historické a historickogeografické aspekty
- fyzickogeografické charakteristiky (přírodní bariéry – reliéf, průběh vodních toků aj.,
- regionální, politické, kulturní a sociální vztahy v území, v jejich historicky podmíněné souvislosti s určitými „přirozenými“ centry a jejich regiony.

Po splnění daných kritérií a na základě ústavního zákona č.347/1997 Sb. O vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona ČNR č.1/1993 Sb., Ústava České republiky bylo zřízeno k 1.1.2000 14 vyšších územně samosprávných celků - krajů. Přehled těchto krajů s jejich základními ukazateli lze vidět v následující tabulce.

tabulka 1 - Kraje a jejich základní ukazatelé

Název kraje	Počet obyvatel	Katastrální výměra (v ha)	Počet obcí
Hlavní město Praha	1 233 211	49 587,91	1
Jihočeský kraj	636 058	982 362,48	622
Jihomoravský kraj	1 145 900	703 542,48	671
Karlovarský kraj	307 790	292 278,41	131
Královehradecký kraj	554 520	475 819,3	448
Liberecký kraj	437 325	316 026,24	215
Moravskoslezský kraj	1 250 255	544 473,42	299

[9] WOKOUN, René, et al. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha : IFEC s. r. o., 2001. ISBN 80-86412-08-3. s. 47-49

Olomoucký kraj	639 684	499 219,69	369
Pardubický kraj	515 185	451 158,98	451
Plzeňský kraj	569 627	754 093,87	501
Středočeský kraj	1 230 657	1 072 445,75	1 144
Ústecký kraj	835 891	533 491,30	354
Vysočina	515 411	679 554,24	704
Zlínský kraj	591 412	369 420,77	305

Zdroj: ARISweb [online]. 2001 [cit. 2009-12-09]. Ministerstvo financí České republiky. Dostupné z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/aris/>.

Po dohodě s Eurostatem byly jednotky na území České republiky stanoveny takto:

NUTS I – 1 jednotka, tj. celé území České republiky.

NUTS II – 8 územních jednotek, jde v podstatě o sdružené nové kraje „regiony soudržnosti“

NUTS III – 14 krajů.

NUTS IV – 77 okresů.

NUTS V – obce (cca 6259)

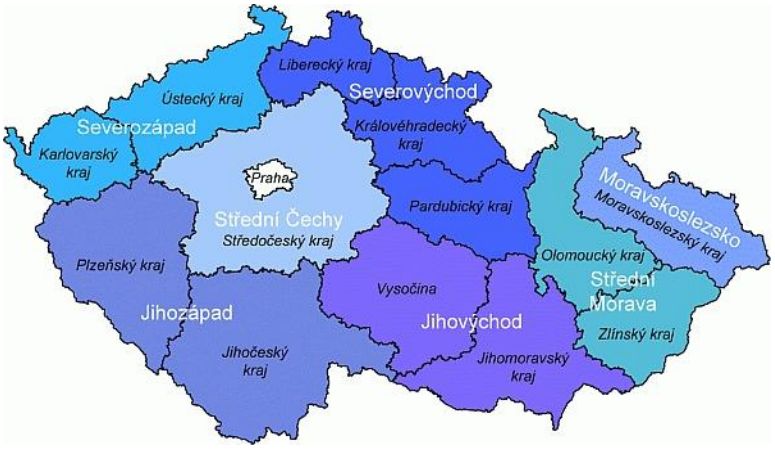

obrázek 2 - územní jednotky NUTS II

Zdroj: Oficiální portál pro podnikání a export : Regionální politika Evropské unie [online]. 2006 [cit. 2010-04-01]. BusinessInfo.cz. Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/regionalni-politika-evropske-unie/1001573/44179/>.

2. Regionální politika a její nástroje

2.1. Příčiny vzniku regionální politiky

V regionální struktuře jakéhokoliv státu se vedle prosperujících regionů s vysokou životní úrovní nachází i řada regionů s podprůměrnou ekonomickou výkonností, s vysokou nezaměstnaností a s dalšími sociálními ale i ekonomickými problémy. Jiné regiony se zase vyznačují přijatelnou ekonomickou úrovní, ale jejich další rozvoj je silně podvázán – např. špatným stavem životního prostředí.
Příčiny meziregionálních rozdílů a vzniku problémových regionů jsou různorodé a projevují se v řadě forem, proto můžeme rozlišit tři hlavní typy těchto regionů:

1) Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji

Patří sem většinou odlehlé části jednotlivých zemí, kde nepříznivé přírodní podmínky v minulosti umožnily pouze extenzivní formy zemědělství. Tato orientace přetrvává do současnosti. S růstem národního produktu v celostátním měřítku nemůže zemědělský region, který není přitažlivý pro expanzi průmyslu, poskytnout svému obyvatelstvu životní úroveň srovnatelnou s ostatními částmi státu. Nárůst produktivity práce je zpravidla zajištěn pouze migrací. Mnohdy jediným stimulem pro celkové ekonomické oživení takovéhoto regionu je předpoklad, že region bude přitažlivý pro cestovní ruch.

2) Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů

Nízké využití vlastních zdrojů je způsobeno obvykle nedostatkem kapitálu. Důsledkem je nízká životní úroveň – ve srovnání s rozvinutými regiony. Dlouhodobé zlepšení v těchto problémových regionech závisí na ekonomické situaci v jiných částech regionu a na technologickém pokroku.

3) Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími

Jde zejména o regiony, které v minulosti patřily mezi nejvyspělejší, avšak změny ve struktuře poptávky způsobily stagnaci či úpadek tradičních průmyslových

odvětví (např. těžba uhlí, energetika, hutnictví, těžké strojírenství, textilní výroba). Tyto regiony se obvykle vyznačují:

- rostoucí mírou nezaměstnanosti,
- nízkou mírou ekonomické aktivity, zejména u žen,
- neadekvátní infrastrukturou,
- klesající ekonomickou úrovní, ve srovnání s ostatními regiony,
- vysokou mírou emigrace.

V České republice se uvedenými problémy například v současnosti začíná vyznačovat většina starých průmyslových regionů (Ostravsko, Podkrušnohoří, Kladensko).[10]

Realizace regionální politiky je spojena se splněním tří základních předpokladů[11]:

1) existence meziregionálních rozdílů,
2) politická vůle problémy řešit,
3) ekonomické možnosti problémy řešit.

2.2. Vývoj regionální politiky

Počátky regionální politiky sahají do třicátých let dvacátého století, do období velké hospodářské krize, kdy se prohloubily ekonomické a sociální rozdíly ve vývoj jednotlivých regionů natolik, že Velká Británie byla pod hrozbou sociálně-politických konfliktů nucena přijmou určité kroky k jejich zmírnění. V této době se ve Velké Británii výrazně prohloubily socioekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony (např. nezaměstnanost v londýnské aglomeraci byla „jenom“ 14%, ve Skotsku 25% a ve Walesu dokonce 36%). Hospodářskou krizí byly nejvíce postiženy regiony s vysokým podílem tradičních průmyslových odvětví (těžba uhlí, hutnictví, textilní výroba). Jedním z opatření přijatých ke zmírnění výrazně se zhoršující situace v těchto regionech byl v roce 1934 „Zákon o speciálních územích“, v němž byly vymezeny problémové regiony, definovány způsoby pomoci spočívající ve zlepšení infrastruktury a rovněž stanovena pravidla pro

[10] WOKOUN, René, et al. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha : IFEC s. r. o., 2001. ISBN 80-86412-08-3. s. 65-66.
[11] MATOUŠKOVÁ, Z. a kol.: *Regionální a municipální ekonomika*. Praha : VŠE., 2000. ISBN 80-245-0052-3. s. 109.

alokaci prostředků. Od těchto dob se ve Velké Británii regionální politika rozvíjí nepřetržitě.

Po 2. světové válce do konce 40 let, se regionální politika rozvíjela nejprve ve Francii a v Itálii. Hlavním znakem regionální struktury ve Francii byla extrémní dichotomie mezi pařížským regionem a ostatním územím. Francouzská politika se proto zaměřila na podporu 12 metropolí (Bordeaux, Marseille, Lille, atd.) s cílem docílení vyváženější regionálních struktury.

V Itálii byly prvořadým úkolem regionální politiky řešení nadměrných rozdílů v ekonomické úrovni mezi severní a jižní polovinou země. Na podporu rozvoje nejjižnější části Itálie byl v roce 1950 přijat plán Cassa per il Mezzogiorno, který byl zaměřený především na industrializaci tradičních agrárních, velmi zaostalých regionů.

Ve většině západoevropských zemí se začala uplatňovat regionální politika na přelomu padesátých a šedesátých let. Regionální politika Německa se zaměřuje na rozvoj nových spolkových zemí, dříve ze zajímalo o restrukturalizaci starých průmyslových regionů.

V Nizozemí jsou centrem pozornosti regionální politiky především vysoce urbanizované regiony, se svými sociálními, infrastrukturními a ekologickými problémy.

Skandinávské země řeší za pomocí regionální politiky problematiku řídce zalidněných oblastí za polárním kruhem.

Hlavním schváleným dokumentem Evropské unie v této problematice je Evropská charta regionálního plánování z roku 1983, orientující se na vymezení sféry regionální plánování, stanovení výchozích zásad i nejaktuálnější úkoly v evropském prostoru. V uvedeném dokumentu jsou zformulovány následující cíle prostorového uspořádání[12]:

1. Vyvážený socioekonomický rozvoj regionů. Usiluje o regulaci vývoje regionů, které jsou přetížené (přehuštěné) nebo se rozvíjejí příliš rychle, podporuje rozvoj zaostalých regionů řešením infrastruktury, což je žádoucí pro oživení hospodářství v ohrožených regionech.

[12] WOKOUN René, *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie* . Praha : Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7 s. 8.–10.

2. Zlepšování životních podmínek. Podporuje zlepšování kvality každodenního života v bydlení, pracovních příležitostech, kultuře, rekreaci a vztazích uvnitř obce.
3. Zodpovědné zacházení s přírodními zdroji a ochrana životního prostředí. Rozvíjí strategie, jež omezují konflikty mezi rostoucími nároky na přírodní zdroje a potřebou jejich uchování. Usiluje o zodpovědné usměrňování životního prostředí a využívání území, půdy, ovzduší, vody, energetických zdrojů, fauny a flory, přičemž věnuje zvláštní pozornost přírodním hodnotám a kulturnímu i architektonickému dědictví.
4. Racionální využívání území. Při sledování výše uvedených cílů se obzvlášť soustřeďuje na umísťování, organizaci a rozvoj sídelních a průmyslových komplexů, rozhodujících prvků infrastruktury a na ochranu zemědělské a lesní půdy.

Evropská charta regionálního plánování obsahovala poprvé dohodu o důležitých prostorových cílech v Evropě a má pro všechny účastnické státy charakter doporučení.

2.3. Definice regionální politiky

Definic regionální politiky existuje celá řada, ale žádná z nich nebyla akceptována za všeobecně přijatelnou. Z mnoha různých definic jsou vybrány právě ty, které nejlépe vystihují podstatu a účel regionální politiky.

Velmi obecně lze regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. [13]

Regionální politika je chápána jako soubor nástrojů, opatření využívaných ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém potenciálu jednotlivých regionů a k podpoře jejich rozvoje, spojených i s řešením problémů zaměstnanosti, využívaných k předcházení, resp. zmírnění, negativních důsledků strukturálních změn ve strukturálně postižených regionech. Zaměřuje se i na podporu rozvoje

[13] ŽÁK, Milan, *Velká ekonomická encyklopedie*. Praha : LINDE PRAHA a.s., 2002. ISBN 80-7201-381-5 str. 651.

hospodářsky slabých regionů s nízkou životní úrovní, nadprůměrnou nezaměstnaností a nízkou úrovní mezd. [14]

Regionální politika je v Evropě i v České republice obecně chápána jako činnost, jejímž úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje. Cílem regionální politiky je , aby regiony měly stejné šance a možnosti a aby jejich demografický, hospodářský a přírodní potenciál byl plnohodnotně využíván.[15]

Regionální politika představuje soubor všech veřejných intervencí, které vedou ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, respektive pokoušející se napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů. [16]

Téměř u všech definic je možné najít tyto společné znaky: jedná se o nástroje regulující socioekonomické rozdíly mezi regiony a o podporu zaměřenou na problémové regiony.

2.4. Regionální politika Evropské unie

V rámci Evropské unie existuje několik pojetí a přístupů k regionální politice. Postupně přistoupily všechny členské státy Evropské unie k realizace vlastní národní regionální politiky, pomocí které vytváří předpoklady pro postupné snižování či zmírňování rozdílů a současně přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti regionální a národní ekonomiky.

Regionální politika EU vychází ze dvou základních hodnot, kterými jsou solidarita a soudržnost.

Solidarita představuje pomoc občanům a regionům hospodářský nebo sociálně znevýhodněným ve srovnání s průměrnou situací členských zemí.

Soudržnost se vyznačuje skutečností, že snižování rozdílů představuje výhodu pro všechny zúčastněné strany.

---

[14] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4. s. 106

[15] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, *Nová regionální politika*. Praha: DaDa, a. s., 2002. ISBN 80-903064-1-1. s. 20

[16] VANHOVE, N., KLASSEN, L.H. *Regional Polic: A European Approach.* Aldershot, Brookfield, 1999. ISBN 1-84014-994-9. s 529.

Regionální politika je v Evropské unii prováděna na několika úrovních:

- nadnárodní úroveň (regionální politika je prováděna relativně nezávisle a to přímo EU,
- národní úroveň (tato regionální politika je silně diferencovaná a uskutečňovaná jednotlivými členskými zeměmi, které však postupně přejímají některá společná pravidla),
- regionální úroveň (provádí se ve většině zemí a je dlouhodobě posilována).

Na nadnárodní úrovni jsou nositeli regionální politiky Evropská komise a další evropské instituce, na národní úrovni je to vláda, ministerstva a ostatní orgány státní správy příslušného státu. Na regionální úrovni jde o orgány územní samosprávy a v neposlední řadě jsou to tzv. klíčoví aktéři, tzn. Podniky, podnikatelé a instituce. [17]

2.4.1. Principy regionální (strukturální) politiky Evropské unie

Regionální politika EU využívá strukturálních fondů vycházejících z několika základních principů[18]:

1) Princip adicionality (doplňkovosti)

Spolufinancování schválených projektů. Prostředky vynakládané ze společného rozpočtu EU mají pouze doplňovat ostatní veřejné výdaje a nikoli je nahrazovat. Tento princip určuje, že prostředky ze strukturálních fondů EU pouze doplňují výdaje členských státu.

2) Princip koncentrace

Zásada koncentrace úsilí, která spočívá v tom, aby prostředky fondů byly využívány pouze k realizaci předem stanovených cílů a to co nejúčelněji a aby

[17] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 36

[18] WOKOUN René, *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie* . Praha : Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7 s. 29.-31.

nebyly rozmělňovány na řadu drobných a méně významných akcí. Snaha směřovat prostředky do regionů s největšími problémy a pokud možno na projekty přinášející maximální užitek.

3) Princip monitorování a vyhodnocování

Jde o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. Je to velmi důsledná kontrola nejen věcného, ale i finančního plnění projektu.

4) Princip partnerství

Zahrnuje úzkou spolupráci mezi Komisí a odpovídajících orgánů na národní, regionální a místní úrovni, které rozhodují o umístění finančních prostředků ze strukturálních fondů. Jde o to, aby se na konkrétním rozdělení podíleli samotní příjemci, tj. regiony, města, obce i soukromé subjekty, pro něž jsou prostředky určeny.

5) Princip programování

Podává časový rozvrh pro alokaci prostředků a klade důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů. Prostředky fondů jsou rozdělovány na základě víceletých a víceoborových programů, nikoli na základě jednotlivých projektů.

6) Princip solidarity

Vychází ze základní filosofie celého integračního procesu. Hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj států ekonomicky méně rozvinutých.

7) Princip subsidiarity

Tento princip je zakotven v Maastrichtské smlouvě. Usiluje o to aby jednotlivé cíle byly plněny na co nejnižší možné úrovni rozhodování.

2.4.2. Význam regionální politiky Evropské unie

Regionální politika EU se v současnosti opírá o definici uvedenou v článku 130A „Jednotný evropský akt“ z roku 1986:

„Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k podpoře celkového harmonického vývoje a k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na snižování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory.“

Celý sektor regionální a strukturální politiky zvýšil svůj podíl na celkových výdajích Evropské unie. V roce 1997 představovala regionální a strukturální politika více než 35 % výdajů celkového rozpočtu Evropské unie. V letech 2007-2013 budou výdaje na regionální politiku představovat 36 % rozpočtu EU. V sedmiletém období tak dosáhnou výše téměř 350 miliard eur. Regionální politika je tedy dlouhodobě druhou největší položkou rozpočtu, po podpoře zemědělské politiky EU. V letech 2007 – 2013 je úsilí zaměřeno na tři cíle: **konvergence, regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.**

Hospodářské a sociální rozdíly v Evropě jsou značné a s nedávným rozšířením se ještě prohloubily. Lucembursko, z hlediska příjmu na hlavu nebohatší stát, je na tom nyní sedmkrát lépe než nechudší Rumunsko. Na regionální úrovni je přitom rozdíl ještě větší: nejbohatším regionem je vnitřní Londýn s 290 % průměrného hrubého domácího produkt (HDP) v sedmadvacítce EU na hlavu, zatímco nejchudší je severovýchodní Rumunsko s pouhými 23% průměru Unie. I když HDP neodráží zcela přesně životní úroveň rozdíly jsou zde zřejmé. Evropská unie je více než jen společný trh, vychází ze společných hodnot a politik, které členské státy schválily ve prospěch svých občanů. Regionální politiky EU posilují konkurenceschopnost hospodářství Unie jako celku a zavádějí do praxe solidaritu mezi národy Evropy. To pomáhá k dosažení jednoho ze základních cílů stanovených ve Smlouvě o EU: dosáhnout hospodářské a sociální soudržnosti snížením rozdílů mezi regiony a rovnoměrnějším rozložením výhod společného trhu po celém území Unie.

tabulka 2 - Přidělené prostředky členským státům pro období 2007 - 2013

Země	Přidělené prostředky v mil. Eur			
	Konvergence	Reg. konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropská územní spolupráce	Celkem
Belgie	638	1 400	194	2 300
Bulharsko	6 700	-	179	6 900
Česká republika	25 900	419	389	26 700
Dánsko	-	510	103	613
Estonsko	3 400	-	52	3 450
Finsko	-	1 600	120	1 700
Francie	3 200	10 200	872	14 300
Irsko	-	751	151	901
Itálie	21 600	6 300	846	28 800
Kypr	213	399	28	640
Litva	6 780	-	109	6 900
Lotyšsko	4 500	-	90	4 600
Lucembursko	-	50	15	65
Maďarsko	22 900	2 000	386	25 300
Malta	840	-	15	855
Německo	16 100	9 400	851	26 300
Nizozemsko	-	1 600	247	1 900
Polsko	66 550	-	731	67 300
Portugalsko	20 470	938	99	21 500
Rakousko	177	1 030	257	1 460
Rumunsko	19 200	-	455	19 700
Řecko	19 600	635	210	20 400
Slovensko	10 900	449	227	11 600
Slovinsko	4 100	-	104	4 200
Španělsko	26 200	8 500	559	35 200
Švédsko	-	1 600	265	1 900

Velká Británie	2 900	6 900	722	10 600

Zdroj: *Regionální politika* [online]. 2008 [cit. 2010-01-10]. Evropská unie. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_cs.pdf>.

2.5. Nástroje regionální politiky EU

V členských státech Evropské unie se v zásadě rozlišuje pět kategorií regionálních pobídkových stimulů[19]:

1) kapitálové granty – představují hlavní část téměř veškerých „balíků" regionálních pobídkových stimulů,
2) dotace vztahující se k úrokům nebo půjčkám – fakticky existují jen ve čtyřech státech (v Belgii, Spolkové republice Německo, Řecku a Severním Irsku),
3) daňové úlevy – jsou vzácné a uplatňují se ve třech zemích (V Řecku, ve Francii a v Lucembursku),
4) zvýhodněné odpisování sazby (srážky na odpisy) – jsou vzácné a uplatňují se pouze ve stejných zemích jako daňové úlevy,
5) dotace vztahující se k pracovní síle (prémie za nově vytvořená pracovní místa) – v malých firmách a v sektoru služeb se spíše projevuje tendence je omezovat. Velmi diskutovanou otázkou je výše sazby pobídkových prémií, všeobecně ale platí, že prémiové stropy se shodují s horními limity, které stanovuje Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise.

K ostatním instrumentům, mající spíše výjimečný charakter patří:

a) administrativní nástroje – správní rozhodnutí o zastavení takové ekonomické činnosti, která je z hlediska potřeb rozvoje území nevhodná.
b) Institucionální nástroje – reprezentované například činností regionálních rozvojových agentur.

[19] LACINA, Karel Nástroje regionální politiky státu. In *Veřejná správa 2006*. Pardubice : FES Univerzita Pardubice, 2006 [cit. 2010-02-18]. Dostupné z WWW: <http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/35157/1/LacinaK_Nastroje%20regionalni_VS_2006.pdf>.

2.6. Regionální politika České republiky

Regionální politika, respektive politika podpory regionálního rozvoje nehrála v první polovině devadesátých let v České republice tak významnou roli, jako je tomu ve většině zemí Evropské unie i v rámci Unie samotné.
Existují dva hlavní důvody této situace.

1) Vlády ČR věnovaly v této době hlavní pozornost řešení transformačních problémů na úrovni celého státu, protože tyto problémy měly převážně makroekonomickou podstatu, zasahující plošně celé území.

2) Meziregionální ekonomické a sociální rozdíly v ČR i přes jejich postupné prohlubování po zahájení transformace nebyly zpočátku tak velké jako ve většině zemí EU[20].

V roce 1992 bylo přijato usnesení vlády k zásadám regionální hospodářské politiky. Tyto zásady byly předloženy ministerstvem hospodářství, které bylo v té době za regionální politiku zodpovědné. Regionální politiky byla tímto usnesením zúžena v podstatě na podporu malého a středního podnikání v hospodářsky problémových regionech. Neřešila se otázka koordinace činností odvětvových ministerstev, jejichž rozvojové programy mají silné regionální dopady, pozornost nebyla věnována ani roli regionálních či místních orgánů. V souvislosti s transformací ministerstva hospodářství přešla zodpovědnost za regionální politiku od roku 1997 na ministerstvo pro místní rozvoj. S vznikajícími a prohlubujícími se meziregionálními rozdíly, ale i v souvislosti s přípravou našeho vstupu do EU se začala pozornost věnovaná regionální politice zvětšovat. V této době se postupně podařilo vytvořit celý soubor programových dokumentů pro jednotlivé úrovně:

- centrální úroveň: Strategie regionálního rozvoje ČR,
- regionální úroveň (vyšší, regiony soudržnosti): Regionální operační programy,
- regionální úroveň (nižší, kraje): Strategie rozvoje budoucích krajů, Programy rozvoje krajů,

[20] WOKOUN René a kol., *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha : LINDE PRAHA a.s., 2008. ISBN 978-80-7201-699-0 s.402

- mikroregionální úroveň: Strategie či Programy rozvoje mikroregionů (zpravidla pro sdružení obcí),
- místní úroveň: Programy rozvoje obcí.

Soudobá regionální politika překonala původní strategický cíl – zajištění regionálního růstu, a proto nyní akcentuje význam dynamických faktorů spjatých s rozvojem moderních průmyslových odvětví uvnitř regionů. Podstatou zůstává region a aplikace jednotlivých nástrojů místního ekonomického rozvoje regionu, jeho aktéři a jeho prospěch. Jde o mobilizování výrobních faktorů v regionech, v prvé řadě o podnikatelské a nepodnikatelské subjekty zapojené společně do implementace rozvojových plánů. Pozornost se soustřeďuje na tzv. malé a střední podniky, ty vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu, jsou schopny absorbovat podstatnou část pracovních sil, jsou stabilizujícím prvkem ekonomického systému a přispívají také do municipálních rozpočtů formou daní a poplatků[21].

Současná česká regionální politika je chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonického rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury.

Regionální politika tedy[22]:

- představuje koncepční a výkonovou činnost státu a územních samosprávných orgánů,
- stanovuje hlavní směry a strategické cíle regionálního rozvoje na jednotlivých úrovních,
- vytváří metody a postupy k zajištění realizace stanovených cílů a priorit,
- se uskutečňuje především prostřednictvím systémových opatření na podporu regionálního rozvoje.

[21] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 54

[22] WOKOUN René, *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie* . Praha : Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7 s. 209

Regionální politika ČR je prováděna na dvou úrovních[23]:

1) úroveň státu (národní) – je prováděno prostřednictvím ústředních orgánů státní správy a zvláštních státem zřízených institucí. 2 polohy:
    a. všeobecná – právní normy a nařízení směřující do regionálního rozvoje,
    b. selektivní – stát přispívá pouze vybraným regionům.
2) Úroveň regionů (regionální) – je prováděna prostřednictvím územní samosprávy, tj. krajů a obcí.

Mezi nejvýznamnější celoplošné regionální rozvojové programy České republiky patří program „Program obnovy venkova“. Tento program byl schválen vládou v roce 1998 a věcně navazuje na „Program obnovy vesnice“ schválený na začátku 90. let. Hlavní cílem je celková obroda duchovní, společenské a ekonomické stránky života na venkově tak, aby se vesnické oblasti znovu staly přitažlivým místem nabízejícím plnohodnotný život. Se vznikem Ministerstva pro místní rozvoj dostal původní program nové impulsy. Postupně se do něj zapojila převážná většina obcí venkovského charakteru a byl také přijat Evropskou unií jako společný program rozvoje 27 okresů hraničících se státy EU v rámci programu PHARE CBC, který je zaměřen na přeshraniční ekonomickou spolupráci regionů.

2.6.1. Strategie regionálního rozvoje České republiky[24]

Je základním dokumentem v oblasti programového zabezpečení regionální politiky, byla schválena vládou v červenci 2000 a je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Tento dokument bývá pravidelně, zhruba ve tříletém cyklu, aktualizován a měl by obsahovat zejména:

1) analýzu stavu regionálního rozvoje České republiky v uplynulém období,

[23] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 56.
[24] *Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013* [online]. 2006 [cit. 2009-12-09]. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>.

2) charakteristiku silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých krajů a okresů,
3) strategické cíle regionálního rozvoje v ČR, vymezení priorit a opatření k podpoře rozvoje,
4) vymezení státem podporovaných regionů,
5) doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti.

Hlavní směry a cíle regionální politiky České republiky:

- odvíjejí se od Strategie udržitelného rozvoje ČR a z reformního, prorůstového plánu formulovaného ve Strategii hospodářského růstu (schválené usnesením vlády ČR v listopadu 2005) a v Národním programu reforem,
- jsou v interakci k hlavním cílům resortních a krajských strategií a programů,
- jsou sladěny s prioritami EU, stanovenými v politice hospodářské a sociální soudržnosti a v obnovené Lisabonské strategii.

Základní úrovně v regionálním rozvoji České republiky

- regiony soudržnosti (NUTS II) – statistické oblasti,
- kraje (NUTS III) – vyšší územní samosprávné celky,
- okresy – regionální jednotky pro stanovení regionů se soustředěnou podporou státu,
- správní obvody obcí s rozšířenou působnosti (SO ORP) – správní okrsky,
- obce – obecní a městské úřady.

Úlohou státní úrovně je koncepční a výkonná činnost zákonodárných a výkonných složek státu v oblasti regionální politiky a podpory regionálního rozvoje, včetně zabezpečení prostředků státního rozpočtu a adekvátních legislativních opatření. Cílem této podpory je růst socioekonomického a environmentálního potenciálu regionů, zvyšovat jejich konkurenceschopnosti, vyvážený rozvoj regionální struktury státu a snižování nepřiměřených rozdílů v úrovni hospodářského a sociálního rozvoje a environmentálních podmínek regionů. Při provádění regionální politiky je úkolem státu zejména:

- vytváření koncepce regionální politiky státu,

- analýza a identifikace regionálních disparit,
- určení problémových regionů, které je potřeba podporovat z úrovně státu,
- stanovení rozsahu a zaměření podpory státu v rámci státních programů podpory regionálního rozvoje k odstraňování regionálních disparit.

Úlohou krajské úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů krajů v oblasti regionálního rozvoje. Orgány kraje tvoří základní stavební jednotku pro tvorbu a realizaci regionálního rozvoje v ČR, spolupracují s ústředními úřady státní správy a koordinují zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje nadobecního významu. Úkolem krajů je zejména:

- koordinace rozvoje územního obvodu kraje a rozvoj odvětví v jejich samostatné působnosti,
- koncipování vnitřní rozvojové politiky krajů, zpracování a implementace rozvojových programů,
- stanovení regionálních rozvojových priorit, ovlivňování vývoje regionálních disparit v rámci kraje a dbát o zachování krajinné a hospodářské pestrosti území,

Do 31.12.2002 bylo úlohou okresní úrovně dočasné zajišťování některých úkolů spojených s tvorbou a realizací podpory regionálního rozvoje (ve smyslu usnesení vlády č.258/99 a 511/99 byly okresní úřady zrušeny a jejich činnost od 1. 1. 2003 nahrazena obcemi s rozšířenou působností nebo kraji).

Úlohou obecní úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, jejich iniciační činnost v oblasti řešení nadmístních problémů a definování nadmístních programů a jejich participace na realizaci regionálních programů.

Strategie regionálního rozvoje vychází z naplnění pěti hlavních principů:

1) Princip solidarity

Představuje solidaritu silných se slabšími a znevýhodněnými regiony. Přerozdělované zdroje musí přinášet kladné hospodářské efekty nejen

podporovaným, ale i poskytovatelům podpory, byť třeba až v delším časovém horizontu.

2) Princip soudržnosti

Nejdůležitějším efektem solidarity je posilování soudržnosti celého území státu, to je podmíněno vyrovnáním nefunkčních regionálních disparit. Základem je tedy dobudování odpovídající dopravní, technické, environmentální, správní, sociální, vzdělávací, informační a další infrastruktury v jednotlivých regionech.

3) Princip růstu

Je podmínkou rychlého odstraňování bariér, ale zároveň i předpokladem plného využívání potenciálu regionů.

4) Princip konkurenceschopnosti

Regionální politika se soustřeďuje na posilování konkurenceschopnosti jednotlivých regionů a oblastí, podporuje využívání pozitivně působících komparativních východ v regionech.

5) Princip Udržitelnosti

Spočívá ve vyváženém vztahu ekonomické, sociální a environmentální složky regionálního rozvoje.

Procesy diversifikovaného rozvoje regionů sloužící k zabezpečení prorůstové strategie:

1) Mobilizace přírodního a kulturního potenciálu – efektivní využití rozvojového potenciálu regionů, rozšiřování kapitálové absorpční schopnosti regionů směrem k maximálnímu využití přírodního a kulturního rozvojového potenciálu a revitalizace regionální tradic.
2) Šíření rozvojových inovací – předávání inovací do rozvojově indiferentních regionů.
3) Využití komparativních výhod – zvýrazňování pozitivních faktorů a rozvojových předpokladů regionů a velkým měst a odstraňování jejich negativních rozvojově disfunkčních rozdílů.

4) Prostorová soudržnost, rozvoj infrastruktury – integrace regionů optimálně využívajících komparativních výhod a prostorové dostupnosti jednotlivých částí území. Podpora rozvoje infrastruktury regionů.
5) Diferencovaný rozvoj lidských zdrojů v regionech – zvyšování vzdělání, kvalifikace, motivace a sociální a prostorové mobility a akceschopnosti obyvatel.
6) Přeshraniční a meziregionální spolupráce – využívání spolupráce v rámci středoevropského prostoru a spolupráce s dalšími evropskými regiony a mezinárodními organizacemi.
7) Zvýšení sociální soudržnosti regionů – modernizace socioekonomické struktury obyvatelstva a cílem dlouhodobě udržitelného rozvoje.
8) Stabilizace sídelní struktury regionů a revitalizace venkovského prostoru – omezování vylidňování obcí a předcházení rozrůstání měst do krajiny. Oživení venkovského prostoru využitím moderních technologií, informatiky, modernizací zemědělské výroby a zvýšením environmentálních funkcí krajiny. Zvýšení prestiže venkova zlepšenou kvalitou životního prostředí a podpora zhodnocování krajinného potenciálu.
9) Kvalita a otevřenost veřejné správy v regionech – zlepšení kvality a efektivity výkonu veřejné správy na regionální a lokální úrovni a její dostupnosti obyvatelům.
10) Životní prostředí – zlepšování kvality života prostřednictvím systémové ochrany a zvyšování kvality složek životního prostředí.

2.7. Nástroje ekonomického rozvoje regionů v ČR

Ekonomická úroveň regionu je nejběžněji vyjadřována prostřednictvím hrubého domácího produktu buď v absolutním vyjádření nebo v přepočtu na jednoho obyvatele regionu. Ekonomická úroveň regionu není statistickou veličinou, jednotlivé regiony tedy procházejí v různých časových obdobích určitým ekonomickým vývojem. Změny v ekonomice regionu tak mohou vyústiv v růst,

rozvoj, stagnaci či úpadek. Procesy těchto změn jsou ovlivňovány následujícími faktory[25]:

- lokalizací firem,
- intenzitou vnitroregionálních ekonomických vazeb,
- typem převažující organizační formy firem,
- demografickou situací,
- přímými a nepřímými vlivy státní hospodářské politiky.

Česká regionální politika si nevytvořila žádné vlastní specifické nástroje a spíše tedy využívá standardní ekonomické a finanční nástroje. Vývoj nástrojů používaných k podpoře regionů v devadesátých letech úzce souvisí s budováním institucionálního a legislativního rámce české regionální politiky. V souvislosti se vstupem do EU bude ČR více využívat regionálně diferencované nástroje než doposud.

2.7.1. Charakteristické znaky nástrojů české regionální politiky

- Doplňková funkce: váha regionální politiky je v celkovém kontextu hospodářské politiky omezená,
- Dočasný charakter: podpůrná opatření jsou limitována buď časem nebo podmínkami,
- Katalytický charakter: podpůrná opatření jsou aplikování v zájmu urychlení sociálně-ekonomických procesů,
- Regionální diferenciace: podpůrné prostředky jsou rozdílné podle intenzity působení nebo vyznačených regionů.

Nástroje ekonomického rozvoje jsou využívány k naplňování cílů regionální politiky, kterou vykonává každý samosprávný celek s potřebnými pravomocemi. Cíle regionální politiky tak musí vycházet z aktuálních potřeb i z místních či regionálních rozdílů. Podle těchto rozdílů nebo potřeb se v praxi volí nejvhodnější nástroje rozvoje regionu. Realizace různých nástrojů může vést ke vzniku tzv.

[25] MATOUŠKOVÁ, Z. a kol.: *Regionální a municipální ekonomika.* Praha : VŠE., 2000. ISBN 80-245-0052-3. s. 93

silných „hnacích motorů“ i v jednotlivých regionech, a to z důvodu odlišné vyspělosti jednotlivých části regionu. Velice podstatný je pak konečný soulad mezi použitím nástrojů, původních záměrů a konečných výsledků. Nástroje ekonomického rozvoje tedy[26]:

- je třeba používat s rozvahou a aplikovat nejvhodnější nástroje po podrobné analýze stavu a problémů spravovaného území,
- je vhodné používat v souladu se strategickými a s územními plány daného území,
- není vhodné aplikovat pouze na regiony zaostalé hospodářsky nebo strukturálně postižené, popř. neumožnit jejich užívání subjekty z „přesycených“ regionálních motorů,
- mají pomoci dosáhnout cíle, a to za podmínky optimalizace (všeobecný konsenzus mezi veřejnými a soukromými zájmy)

Nástroje regionální politiky se nejběžněji člení do dvou základních skupin, a to na nástroje makroekonomické a mikroekonomické povahy[27].

2.7.2. Makroekonomické nástroje

Pro řešení regionální politiky je použití makroekonomických nástrojů omezeno ostatními cíli národohospodářských politik např. udržení inflace na žádoucí úrovni, udržení míry nezaměstnanosti v přijatelných mezích, vyrovnanost platební bilance apod. Mezi makroekonomické nástroje patří:

- Fiskální politika – prostřednictvím nejdůležitějšího nástroje fiskální politiky (státního rozpočtu) dochází k meziregionálnímu přerozdělování a to formou regionalizace daní a odvodů na jedné straně a výdajů i transferů na straně druhé. Stát může k podpoře regionů využívat i jiné formy pomoci např: odebírat vybrané zboží a služby, jejichž výroba je zadávána v podobě

[26] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 82.-84.
[27] ŽÁK, Milan. *Hospodářská politika*. Praha : Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. ISBN 80-86730-04-2. s. 122.-124.

zakázek firmám v určitých regionech, podpory v nezaměstnanosti, poskytování rekvalifikační programů, snížením daňových sazeb v tzv. podporovaných regionech.

- Monetární politika – využití ovlivňování množství peněz v ekonomice pro řešení regionálních problému je velmi přísně omezeno vzhledem k negativním vlivům na inflaci. Mezi další nástroje patří usnadnění přístupu k úvěrům ve vybraných regionech (objem poskytovaných úvěrů, ovlivňování výše úrokové míry, ale i lhůt splatnosti), vliv tohoto kroku na region není jednoznačný, protože část takto získaných prostředků se přelévá do ostatních regionů prostřednictvím meziregionálních vazeb.

- Protekcionismus (vnější hospodářská politika) – představuje státní ovlivňování dovozů prostřednictvím dovozních limitů a cel. Vliv těchto nástroje je značný a zvyšuje se s rostoucí prostorovou koncentrací ochraňovaných druhů zboží. Tyto opatření nejsou bezproblémová, jednak jsou jednotlivé ekonomiky vázány určitými nadstátními dohodami, jednak je i protekcionismus spojen s určitými náklady a tudíž i ekonomickými ztrátami. Tyto ztráty jsou důsledkem toho, že opatření obvykle přijímá i diskriminovaná země dále se snižuje i možnost realizace komparativních výhod vyplývajících ze specializace země, a zapojení do mezinárodního obchodu.

2.7.3. Mikroekonomické nástroje

Jejím hlavním posláním je ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci. Mikroekonomické nástroje mají vždy podobu určitých finančních účelově poskytovaných částek. Jejich smyslem je obnovení rovnováhy na regionálních trzích práce ovlivňováním bud práce, nebo kapitálu. Lze je rozdělit do dvou skupin – na nástroje ovlivňující pohyb pracovních sil a nástroje ovlivňující pohyb kapitálu.

- nástroje realokace pracovních sil
    a. úplná nebo částečná úhrada nákladů na stěhování, na přepravu osob i majetku,
    b. výkup nemovitostí (region může být v dané době neatraktivní, ceny pozemků tedy budou klesat, stát či obec má možnost tyto pozemky vykupovat za ceny, které jsou přijatelné pro obyvatelstvo),
    c. podpora při nákupu nového domu či bytu.

Migrace obyvatelstva není ovlivněna pouze ekonomickými nástroji, proto je důležité aby tyto ekonomický stimuly převážily nad aspekty např. psychologického charakteru. V současné době převládají ve vztahu k pracovní síle nástroje podporující rekvalifikaci pracovníků a nástroje, které způsobí příliv kapitálu do problémových oblastí.

- nástroje realokace kapitálu – hlavním smyslem je ovlivnění tvorby nových pracovních míst v daném regionu buď prostřednictvím rozšiřování firem stávajících, nebo přilákáním firem nových. Prostorový pohyb kapitálu lze tedy ovlivňovat ze dvou stran:
    a. zvýšení atraktivnosti určitých regionů pro kapitál (snížení daňových sazeb, subvence, investiční pobídky..),
    b. zostřením podmínek dalšího fungování kapitálu v regionech, a tím je nepřímo nutit ke zvažování nových lokalit (zvýšení daňových sazeb)

Poskytované subvence mohou mít formu kapitálových subvencí, subvence na pracovní sílu, na hotovou produkci, na dopravu, levné půjčky, snížené ceny pozemků a další.

2.7.4. Ostatní nástroje regionální politiky

V zemích s tržní ekonomickou byly výjimečně použity v rámci regionální politiky i administrativní nástroje, které měly vždy represivní charakter z pohledu dotčených ekonomických subjektů. Vybraným firmám tak bylo na základě správního rozhodnutí přikázáno ukončení ekonomické činnosti, nevhodné z hlediska vyváženého rozvoje území. Jako další velmi významný v současné době fungující nástroj regionální politiky v řadě zemí lze považovat regionální

rozvojové agentury (RRA). Při podpoře území využívají širokého spektra úkolů. Jejich hlavní náplní obvykle bývá zabezpečení tvorby regionální programů a plánů, poskytování služeb pro podnikatelské subjekty a pro místní a regionální orgány, prezentace regionů a obcí, zajišťování vzdělávacích činností a v posledních letech i účast na realizaci programů Evropské unie.

2.8. Taxonomie podle Strategie regionálního rozvoje České republiky z roku 2000

V jednotlivých částech Strategie regionálního rozvoje České republiky se vyskytují následující skupiny nástrojů[28]:

Pobídkové nástroje (finanční pobídky a podpora)

- základní finanční nástroje pobídkového charakteru na podporu podnikatelských aktivit,
- dotace (včetně dotací vztahujících se k pracovní síle),
- návratné finanční výpomoci,
- finanční nástroje podpůrného charakteru na podporu rozvoje veřejného sektoru ve formě investičních a neinvestičních dotací, např.:
- dotace na technickou vybavenost území,
- a další.

Institucionální nástroje (informace a poradenství)

- finanční podpora poskytující informace a poradenství, regionálně nediferencovaná, s případným významným regionální efektem,
- Centrum pro regionální rozvoj ČR,
- regionální rozvojové agentury působící jako nástroj regionální politiky státu a krajů.

[28] WOKOUN René, MATES Pavel, *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : LINDE PRAHA a.s., 2006. ISBN 80-7201-608-3. s. 200 – 201.

Programování (ve Strategii regionálního rozvoje ČR není explicitně uvedena jako nástroj, i když z kontextu jako nástroj vyplývá)

- programové dokumenty Evropské unie pro využití strukturálních fondů,
- Národní rozvojový plán ČR,
- Rámec podpory Společenství,
- programové dokumenty na úrovni státu,
- programové dokumenty na úrovni kraje,
- a další.

Zabezpečování infrastruktury

- zajišťování dopravní a ostatní technické infrastruktury,
- technická a investiční příprava průmyslových ploch.

2.9. Taxonomie podle Wokouna (2006)

Kolektiv autorů citované publikace rozděluje nástroje regionální politiky na finanční a nefinanční.

Nefinanční nástroje:

- administrativní nástroje – legislativní úpravy regionální politiky, zákazy, restriktivní a administrativní opatření,
- institucionální nástroje – instituce realizující opatření regionální politiky, projekty a programy (formulace, realizace, využívání zdrojů EU)
- věcné a jiné nefinanční zdroje – poskytování bezplatných služeb zejména poradenského charakteru subjektů v regionu, propagace regionu a poradenství zahraničním investorům, vytváření a zpřístupňování zvláštních hospodářských zón ekonomických subjektům, ostatní nezmíněné nefinanční nástroje.

Finanční nástroje:

- neinvestiční a investiční pobídky – finanční transfery a nevratné dotace, granty, náhrady části vynaložených nákladů, úroková zvýhodnění, úvěry a půjčky, záruky za úvěry a půjčky.
- kapitálová podílnictví
- daňová zvýhodnění – daňové prázdniny, slevy na daních, slevy na sociální a jiném zákonném pojištění,
- rozpočtová zvýhodnění – zvýhodnění v odvodech rozpočtových příjmů, mimořádné dotace rozpočtu.

2.10. Taxonomie podle Stejskala a Kovárníka

Nástroje ekonomického rozvoje regionu lze rozčlenit i podle rozsahu aplikace na nástroje:

- celostátně plošné – uplatňované ústředními orgány veřejné správy,
- regionální – uplatňované plošně, podporované vládou,
- místní – nástroje místního ekonomického rozvoje.

Toto dělení předpokládá, že příslušné orgány veřejné správy na definovaných stupních mají k dispozici určitou sadu nástrojů a ty využívají. Tyto sady se vzájemně překrývají a je možné je dále rozdělit na nástroje finančního a nefinančního charakteru. Toto rozdělení je spíše metodologické povahy a je znázorněno v tabulce č. 3.

tabulka 3 - Přehled nástrojů ekonomického rozvoje

Charakter	Celostátní působení	Regionální působení	Místní působení
Finanční	dotace na podporu nových pracovních míst, dotace, granty	prémie za nadprůměrnou zaměstnanost, dotace	dotace (jiné účelové)

Charakter	Celostátní působení	Regionální působení	Místní působení
	daňové úlevy (odpočty, slevy) daňové prázdniny	poplatkové prázdniny, osvobození od regionálních daní (v ČR nejsou zavedeny)	poplatkové prázdniny, osvobození od municipálních daní
	finanční výpomoci (včetně úroků), státní záruky za bankovní úvěry	finanční výpomoci (včetně úroků)	poplatkové prázdniny, osvobození od daní
	podpora přímých zahraničních investic, podpora vzniku klastrů a klastrových iniciativ, podpora vzniku inovací, vědy a výzkumu, podpora rekonverze brownfields	podpora vzniku klastrů a klastrových iniciativ, podpora vzniku inovací, vědy a výzkumu, další využití brownfields, podpora výstavby infrastruktury (inovační technologická centra, inkubátory) podpora spin-off firem	podpora vzniku klastrů a klastrových iniciativ, další využití brownfields, podpora výstavby infrastruktury (včetně nabídky průmyslových ploch a nemovitostí k podnikání)
Nefinanční	zlepšení podnikatelského prostředí, zlepšení investorského prostředí, systémy následné péče (aftercare)	zlepšení podnikatelského prostředí, zlepšení investorského prostředí, systémy následné péče (aftercare)	zlepšení podnikatelského prostředí, zlepšení investorského prostředí, systémy následné péče (aftercare)
	národní strategie regionální rozvoje, národní inovační strategie	strategie regionálního rozvoje (PRK), regionální inovační strategie	strategické plánování

Charakter	Celostátní působení	Regionální působení	Místní působení
	metodická podpora regionálního programování	poskytování informací a poradenství (včetně získávání finančních prostředků z EU) spolupráce a zapojení regionálních rozvojových agentur, společná cílená propagace regionu.	asistentská podnikatelská služba, využívání služeb regionálních rozvojových agentur, společná propagace lokality
	certifikace vzdělávacích systémů	nabídka vzdělávacích systémů profesního vzdělávání	nabídka vzdělávacích příležitostí
		komunikace (sítě), projekty partnerství (PPP, burzy, kontakty) regionální informační systémy, zapojení do platforem různých druhů	komunikace (sítě), projekty partnerství (PPP, setkání, kontakty) zapojení do platforem různých druhů

Zdroj: STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 96 – 99.

2.11. Nástroje na podporu zaměstnanosti

K analýze působení nástrojů na ekonomiku daného regionu byl vybrán cíl maximalizace zaměstnanosti regionu, které lze dosáhnout pomocí následujících nástrojů.

2.11.1. Brownfields

Stejně jako neexistuje jediný český ekvivalent brownfields, neexistuje ani jednotná definice. Nejobecněji definuje brownfields EU CABERNET, a to jako

„Plochy ovlivněné předchozím využitím lokality a jejího okolí. Jsou zpustlé, ladem ležící, nevyužité. Nacházejí se hlavně v urbanizovaných územích, vyžadují intervenci k jejich novému využití. Mohou být kontaminované nebo lze problémy se znečištěním vody či půdy předpokládat“.[29]

Pro srovnání je zde uvedena i definice brownfields podle agentury CzechInvest. Brownfields rozumíme nemovitost (pozemek, objekt, areál), která:

- je nedostatečně využívaná, je zanedbaná a případně i kontaminovaná,
- nelze ji vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces její regenerace,
- vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity.

Brownfields tak pro nás představují ekonomický zdroj, podnikatelskou aktivitu a příležitost, kterou je potřeba využít. Ale i historickou stopu, zdroj paměti národa, kulturní a architektonické dědictví, které by se mělo zachovat a rekonstruovat.
Problematika brownfields se pomalu dostává do povědomí představitelů veřejné správy i širší veřejnosti. A to jednak tím, že opuštěné nebo nedostatečně využité lokality uvnitř zastavěného území obcí i ve volné krajině se stále více negativně vyjímají vůči svému okolí. Ale také na druhé straně rozšiřují možnosti podpory projektů regenerace. Brownfields však nejsou snadným předmětem rozvoje nebo regenerace. Problémy spojené se zvýšenými náklady na rekonstrukce, demolice či odstraňování ekologických zátěží lze kompenzovat využitím dotačních prostředků. Kromě obecné podpory ze strany veřejné správy vyžaduje příprava projektů regenerací brownfields i aktivitu nebo alespoň spoluúčast samotných vlastníků nemovitostí. Brownfields může být i velkou příležitostí, zejména pro brownfields ve středu obcí, kde již pouhá změna využití území může iniciovat soukromé i veřejné investory a přinést daňové příjmy, nová pracovní místa, nové bytové jednotky, či tolik potřebou zeleň.

[29] KURÁŽ, Václav Definice brownfields. In *Remediace brownfields v ČR*, 2006 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <http://www.brownfieldsinfo.cz/page/3/?obj=6>.

Závěrem je možné shrnout výčet kroků, které musí obec udělat, chce-li problém svých brownfields začít řešit[30]:

1) Identifikovat velikost a vážnost problémů.
2) Informovat a zapojit širokou veřejnost do procesu opětného využití brownfields.
3) Vytyčit opětné využití brownfields jako místní prioritu.
4) Zaměřit marketing místních příležitostí do rozvoje na brownfields.
5) Podporovat podnikatelské aktivity na brownfields.
6) Podporovat aktivity, které vytvářejí nová zaměstnanecká míst na brownfields.
7) Vytvořit vlastní představu o tom, co by se mělo na území brownfields dít a pořídit vhodné území a urbanistické studie.
8) Umět používat a vytvářet „přátelský“ proces územního plánování a územního a stavebního řízení.
9) Umísťovat veřejné investiční záměry přednostně na brownfields.
10) Poskytnout vlastníkům pozemků technickou pomoc a konzultace při identifikaci a odstraňování možných starých ekologických zátěží.
11) Napomáhat vyřešení vlastnických vztahů a motivovat vedoucí investory a majitele k rozvojovým dohodám pro projekty na brownfields.
12) Spolupracovat s ostatními obcemi a regionem a vytvářet tlak na vhodnou úpravu právního rámce, podávat vhodné podněty do budoucích rozvojových programů a aktivně ovlivňovat tvorbu nových vhodných nástrojů.

Pro získání lepšího přehledu o brownfieldech na území ČR byla vypracována agenturou CzechInvest Vyhledávací studie pro lokalizaci brownfieldů. Ve vyhledávací studii bylo identifikováno a analyzováno 2 355 brownfieldů o celkové rozloze 10 326 hektarů. Podrobnější informace o předchozím využití lokalit a jejich rozloze jsou uvedeny v tabulce č. 4.

[30] BERGATT JACKSON, Jiřina, et al. *Brownfields snadno a rychle* [online]. Praha : IURS o.s., 2004 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <http://www.brownfields.cz/wp-content/uploads/2007/11/brownfieldssnadnoalehce.pdf>.

tabulka 4 - Základní informace o předchozím využití brownfieldů

Předchozí převažující využití lokality	Celková rozloha lokality (ha)	Četnost	Průměrná rozloha jedné lokality (ha)
Průmysl	4 423,2	785	5,6
Armáda, vojenský prostor	2 394,1	151	15,9
Zemědělství	1 840,4	821	2,2
Občanská vybavenost	413,3	304	1,4
Bydlení	88,3	95	0,9
Cest.ruch, lázeňství, hotel	22,4	22	1
Jiné	1 144,6	177	6,5
Celkem	10 326,0	2 355	4,4

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

2.11.2. Podpora investičních aktivit

Investiční činnost je chápána jako specifická oblast aktivity podniků, zaměřená na obnovu a rozšíření investičního majetku. Může se pak jednat o investování do finančního majetku, trvalého přírůstku oběžného majetku, do propagace a výchovy a vzdělávání pracovníků.

Investice lze rozdělit do tří základních skupin[31]:

- hmotné: vytvářejí nebo rozšiřují výrobní kapacity podniku,
- finanční: např. nákup cenných papírů a zapůjčení peněžních prostředků jiným společnostem za účelem zisku,
- nehmotné: např. software, know-how, výdaje na vzdělávání zaměstnanců, výzkum apod.

Podle jiných kritérií lze investice členit i do dalších skupin, např:

- rozšiřovací investice: zvyšují stávající schopnost podniku produkovat nebo prodávat výrobky, popř. služby, přínosy těchto investic se obvykle projevují v růstu tržeb.

[31] SYNEK, Miloslav, *Podniková ekonomika*, Praha: C.H.Beck, 2006, ISBN 80-7179-892-4, s. 246.

- obnovovací investice: představují náhradu zastaralých výrobních zařízení nebo mají za cíl snížit náklady při zachování výrobní kapacity,
- mandatorní (regulatorní) investice: jde o investice, které jsou většinou zaměřeny na zlepšení pracovního prostředí a bezpečnost práce,na ochranu životního prostředí, splnění hygienických norem atd.

Obecně pod pojmem projekt rozumíme proces plánování a řízení rozsáhlých operací. Projekty jejichž předmětem jsou investice se, nazývají investiční projekty.

Investiční projekty je tedy možné charakterizovat jako soubory technických a ekonomických studií, které slouží k přípravě, realizaci, financování a efektivnímu provozování navrhovaných investic. U stavebních investic zahrnuje obvykle i architektonické a ekologické studie[32].

Vlastní přípravu a realizaci investičních projektů lze shrnout do čtyř po sobě následujících fází:

1) předinvestiční fáze
2) investiční fáze
3) provozní fáze
4) ukončení a likvidace projektu.

Pro úspěšnou realizaci investičních projektů je každá z těchto fází velice důležitá.

Velice důležitou institucí při zprostředkování investiční projektů v ČR je agentura CzechInvest. Tato agentura nabízí jak domácím, tak zahraničním investorům rozsáhlou podporu jejich investičních projektů. Specialisté jsou schopni poskytnout spolehlivé informace o podnikatelském prostředí i o konkrétním sektoru, asistovat při hledání vhodné nemovitosti a lokality pro investici, ale i pomoci s vyhledáváním dodavatelů a partnerů pro společné podnikání. Podpora ze strany CzechInvestu však s uskutečněním investice nekončí, oddělení aftercare pomáhá investorů řešit mnohé problémy spojené s podnikáním. Investiční projekty mají na českou ekonomiku celou řadu pozitivních efektů. V prvé řadě jsou významným zdrojem tvorby pracovních míst, a to nejen přímo u příchozích investorů, ale také u

[32] VALACH, J, *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*, Praha: Ekopress, 2006, ISBN 80-86929-01-9, s. 41.

českých firem, které od nich získávají dodavatelské zakázky apod. Díky investičním projektům zprostředkovaným agenturou CzechInvest (kterých od roku 1993 bylo více než 1350) takto v České republice vzniklo více než 200 000 pracovních míst.

Více o projektech zprostředkovaných CzechInvestem podle zemí původu je možné vidět na grafu č. 1.

graf 1- Počet projektů zprostředkovaných CzechInvestem podle zemí původu

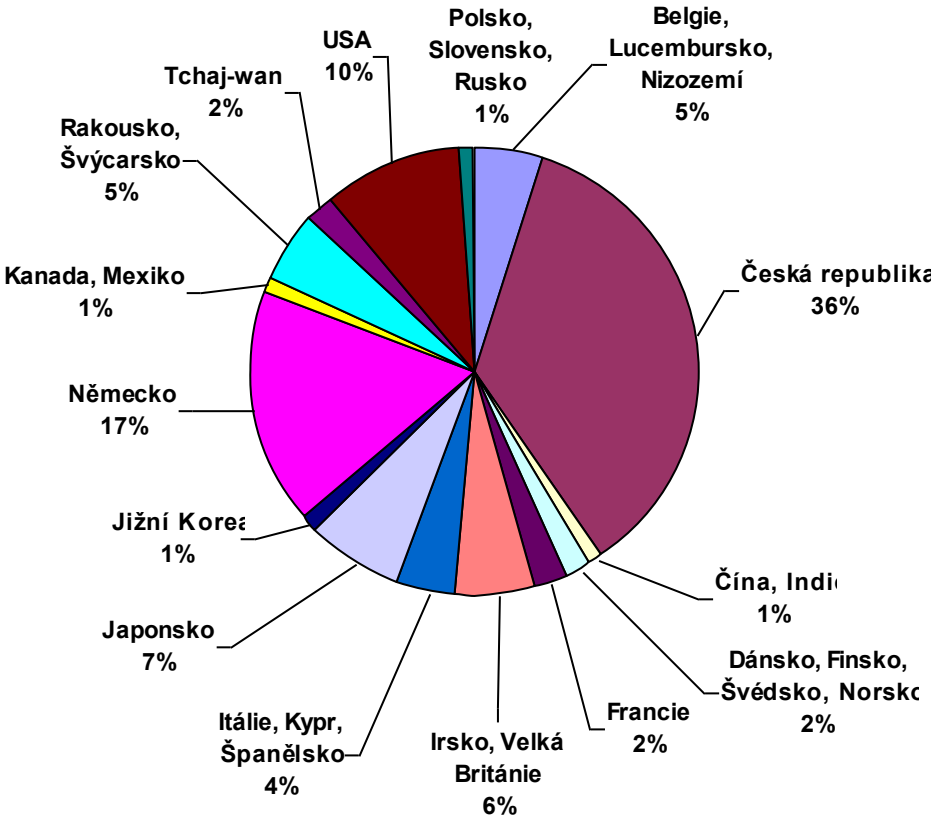

Zdroj: *Oficiální stránky agentury CzechInvest* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Podpora investic. Dostupné z WWW: <http://www.czechinvest.org/podpora-investic>.

2.11.3. Podpora vzniku a fungování průmyslových zón

Pojem průmyslová zóna je vysvětlován jako ucelený soubor kompaktních univerzálních objektů vhodných pro lehkou, hygienicky nezávadnou výrobu s účelně vyřešenou dopravou a velkým podílem zeleně mezi jednotlivými objekty. Provoz v těchto zónách je kompletně situován uvnitř objektů. Průmyslová zóna je

tedy uceleným komplexem průmyslu a služeb s řadou integrovaných funkcí odborného charakteru. Takovýto komplex maximálně využívá vzájemné podpory jednotlivých firem ve výměně informací, poradenství, společné prezentace a využívání mezinárodních kontaktů. Tato spolupráce má za úkol vést k dosažení lepších výsledků[33].

Realizace průmyslové zóny je však dlouhodobý proces, který obecně trvá i řadu let, v mnoha případech není dokončen vůbec. Velmi často je pozemek majitelem (často obcí) nabízen jako průmyslová zóna, aniž by splňoval základní předpoklady, které by každá průmyslová zóna měla mít, tj. územní plán, vyjasněné majetkové vztahy, kvalitní příjezdové komunikace, základní inženýrské sítě atd.

Kategorizace průmyslových zón v České republice

- kategorie 1 - zóny s vysoce nadstandardními parametry, které lze označit jako strategické průmyslové zóny pro uspokojení poptávky největších investorů,
- kategorie 2 - zóny s nadstandardními parametry: ty lze považovat za zóny s nadregionálním významem,
- kategorie 3 - regionálně významné zóny se standardními parametry,
- kategorie 4 - zóny se závažnými nedostatky bránícími jejich aktivaci, avšak s dobrými předpoklady v případě jejich brzkého odstranění.

V současné době je investiční příprava průmyslových zón podporována z několika zdrojů:

- prostřednictvím mechanismu upraveného zákonem o investičních pobídkách (Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- prostřednictvím Programu podpory rozvoje průmyslových zón (Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- ze zdrojů Regionálního rozvojového fondu, které je spravován Centrem pro regionální rozvoj (Ministerstvo pro místní rozvoj)
- prostřednictvím Programů podpory regionálního rozvoje (Ministerstvo pro místní rozvoj)

[33] *Průmyslové zóny* [online]. 2007 [cit. 2010-04-06]. Prumyslove-zony.cz. Dostupné z WWW: <http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>.

Ve všech zmíněných případech jde pouze o podporu investiční přípravy pozemků, zahrnující výstavbu inženýrských sítí většinou k hranici pozemku.

Jak je možné vidět v tabulce č. 5 stát v letech 1998-2007 investoval do vybudování 103 průmyslových zón přibližně 8,9 miliard korun. Do průmyslových zón zamířilo tak 520 investorů, kteří se rozhodli zde investovat 192 miliard korun a vytvořit 119 000 pracovních míst.

tabulka 5 - Vývoj státem podporovaných průmyslových zón

Rok	Počet průmyslových zón	Počet investorů
1998	2	0
1999	20	36
2000	46	67
2001	58	131
2002	71	166
2003	79	208
2004	89	284
2005	92	360
2006	102	398
2007	103	520

Zdroj: *Průmyslové zóny* [online]. 2007 [cit. 2010-04-06]. Prumyslove-zony.cz. Dostupné z WWW: <http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>.

Vznik průmyslových zón je v dnešní době ekonomickou nutností pro regiony na území celé České republiky. Tyto areály s sebou přináší obrovský ekonomický přínos v podobě nově vytvořených pracovních míst a dalších možností odvíjejících se z investovaného kapitálu příchozích investorů. Investice a nově vzniklá pracovní místa na sebe vážnou další synergické efekty, například v podobě nových pracovních příležitostí u subdodavatelů a navazujících služeb pro přicházející investory.

3. Profil vybraného regionu

V ČR se v 90. letech 20. století dostala do popředí zájmu regionální politika, a to v důsledku rostoucích meziregionálních rozdílů v ekonomickém potenciálu území, rozdílů v míře nezaměstnanosti apod. jako důsledku strukturální transformace ekonomiky, ale i pod vlivem tlaku z Evropské unie. Kraj jako vyšší územní samosprávný celek je významným typem regionu jako mezičlánku (střední vládní úrovně) mezi státem a obcemi.

3.1. Charakteristika Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj se nachází na jihovýchodě České republiky. Na jihu území sousedí k Rakouskem, na jihovýchodě se Slovenskem, a dále s pěti kraji České republiky a to s krajem Vysočina, s Jihočeským, Pardubickým, Olomouckým a Zlínským krajem. Území kraje tvoří 7 okresů a to Brno-město, Brno-venkov, Hodonín, Břeclav, Znojmo, Blansko a Vyškov.

obrázek 3 - území kraje členěné na okresy

Zdroj: Regionální informační servis [online]. 2005 [cit. 2010-04-08]. RIS. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/okresy_jihomoravsky_kraj>.

Jihomoravský kraj je čtvrtým nejlidnatějším krajem v rámci ČR, čemuž pomáhá i jeho nadprůměrná rozloha ve srovnání s ostatními kraji ČR.

Správním centrem Jihomoravského kraje je druhé největší město České republiky, město Brno, ležící na soutoku Svratky a Svitavy. Město situované na křižovatce

dálnic ve směru Praha, Vídeň, Bratislava a Olomouc, je statutárním městem, významným střediskem justice, ekonomických a správním centrem, městem univerzit a veletržním centrem střední Evropy s dlouholetou tradicí pořádání veletrhů.
Poloha kraje je z geografického hlediska poměrně výhodná díky jeho postavení na historickém spojení mezi jihem a severem Evropy. Různorodé podmínky v kraji mají samozřejmý vliv na způsob využívání krajiny a na způsob života v konkrétní lokalitě.

V rámci kraje lze rozlišit čtyři odlišné charaktery základních krajinných typů:

- Rozsáhlé jeskynní komplexy Moravského krasu v severní části kraje,známé především nejhlubší propastí v České republice Macochou o hloubce 138,5 metrů, skalními úbočími a množstvím chráněných lokalit. Řada jeskyní této unikátní oblastí, která se řadí k ekologicky nejčistějším v ČR, je zpřístupněna a hojně navštěvována našimi i zahraničními turisty.

- Jižní část kraje je převážně rovinatá oblast polí, luk a vinic se zbytky lužních lesů podél řeky Dyje. Symbolem této části jižní Moravy je biosférická rezervace Pálava a Lednicko-valtický areál.

- Za řekou Moravou ve východní části se krajina postupně zdvihá do kopců Bílých Karpat. Tato biosférická rezervace patří k nejcennějším přírodním oblastem v Evropě.

- Krajina v okolí Brna je ovlivněna existencí velké městské aglomerace, okolí města je ale považováno za jedno z nejkrásnějších v republice.

Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. Vytvořený hrubý domácí produkt kraje představuje desetinu hrubého domácího produktu České republiky. Zejména v posledních letech roste počet podnikatelských subjektů v oblasti počítačové technologie, telekomunikací, vývoje softwaru a ostatních hi-tech oborů. Tento ekonomický potenciál je však potřeba podporovat, aby docházelo k jeho plnému využití. Nedílnou součástí této podpory

je kvalitní péče o stávající investory, rozšířená pod pojmem aftercare – souhrn všech potenciálních služeb, nabízených společnosti vládou a jejími agenturami navržených k zajištění jak k rozjezdu, tak k rozvoji zahraniční pobočky v hostitelské zemi nebo regionu s cílem maximalizovat jejich přispění k místnímu ekonomickému rozvoji.

Na vysoké úrovni je i jihomoravské zemědělství – zemědělská půda tvoří 60% celkové výměry regionu, z níž 83% připadá na ornou půdu, největší podíl orné půdy na zemědělské mají okresy Znojmo a Vyškov. Specialitou jižní Moravy je především vinohradnictví evropské úrovně, ovocnářství a zelinářství. Pro kraj je typické velké množství malých producentů vína a vinných sklepů, 90% plochy vinic se v České republice nachází právě na Jihomoravském kraji. Severní oblasti kraje jsou významným centrem lesnictví a produkce dřeva.

Na nadprůměrné vzdělanostní úrovni obyvatel v kraji má podíl kvalitní systém vysokého školství. Jihomoravský kraj má v tomto směru v České republice významné postavení. V kraji sídlí 5 veřejných vysokých škol, 7 soukromých vysokou škol a působí zde i několik poboček dalších vysokých škol sídlících mimo kraj. Strategický potenciál pro rozvoj kraje skýtají především obory technické (informační technologie), medicínské a přírodní vědy. Základní údaje o vysokých školách sídlících v kraji jsou uvedeny v tab. 6.

tabulka 6 - Základní údaje o vysokých školách sídlících v Jihomoravském kraji

Vysoká škola	Celkový počet studentů				Index 2008/ 2005	Studující v doktorských programech v roce 2008	Průměrný přepočtený počet pracovníků v roce 2008
	2005	2006	2007	2008			
Masarykova univerzita	30147	32483	34263	36252	120	3 165	2 885,4
VUT v Brně	20080	20736	20932	21176	105	1 959	2 009,2
MZLU v Brně	7842	8769	9365	10352	132	479	1 033,7
VFU Brno	2357	2552	2726	2 816	119	236	590,6
JAMU v Brně	596	599	626	652	109	49	224,9
Univerzita obrany	*	*	*	*	*	*	*
Akademie STING, o.p.s.	457	702	877	835	183	–	–

Vysoká škola	Celkový počet studentů				Index 2008/ 2005	Studující v doktorských programech v roce 2008	Průměrný přepočtený počet pracovníků v roce 2008
	2005	2006	2007	2008			
SVŠE Znojmo s.r.o.	78	332	567	686	879	–	–
B.I.B.S., a.s.			505	523		–	–
VŠKE, a.s.	228	268	391	499	219	–	–
NEWTON College, a.s.	119	216	309	230	193	–	–
Rašínova VŠ s.r.o.	128	198	235	330	258	–	–
VŠ realitní Institut F. Dysona	-	-	-	7	-	–	–
Celkem	**62073**	**66855**	**70796**	**74358**	**120**	**5 888**	
Vysoké školy v ČR celkem	296435	323765	344180	369619	125	24 658	–
Podíl na VŠ v ČR (v %)	***20,9***	***20,6***	***20,6***	***20,1***	**–**	***23,9***	**–**

Zdroj: *Program rozvoje Jihomoravského kraje na období 2006 - 2009* [online]. 2005 [cit. 2010-04-15]. Portal Jihomoravskeho kraje. Dostupné z WWW: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=8427&TypeID=2>.

* údaj není dostupný (Univerzita obrany údaje o počtu studentů nezveřejňuje).

JMK je dynamicky se rozvíjející region s výhodnou geografickou polohou a dobrým dopravním spojením uvnitř jeho samotného a také s okolními kraji. Výhodou kraje je vysoký podíl obyvatel s vyšším vzděláním. Za negativní jev lze v posledních letech označit stárnutí obyvatelstva.

4. Analýza efektivnosti nástrojů ekonomického rozvoje Jihomoravského kraje pro snížení nezaměstnanosti

Nástrojů ekonomického rozvoje regionu je celá řada. Všechny tyto nástroje by nebylo možné charakterizovat a analyzovat. Vybrány byly pouze ty nástroje podporující **maximalizaci zaměstnanosti v Jihomoravském kraji.**

4.1. Brownfields v Jihomoravském kraji

Na základě „Vyhledávací studie pro lokalizaci brownfieldů“ bylo v Jihomoravském kraji identifikováno celkem 182 brownfieldů s celkovou rozlohou 1 181,1 ha. Je důležité poznamenat že se jedná pouze o velké brownfieldy, tedy s rozlohou pozemků nad 1 hektar či užitnou zastavěnou plochou nad 500 m^2. Jedná se však o velmi významný přehled, který je více než reprezentativním vzorkem. Údaje byly zpracovány po úroveň obcí s rozšířenou působností.
Na území Jihomoravského kraje tak bylo lokalizováno celkem 182 brownfieldů. Podrobnější informace jsou znázorněny na následujících grafech.

graf 2 - Brownfields dle obcí s rozšířenou působností

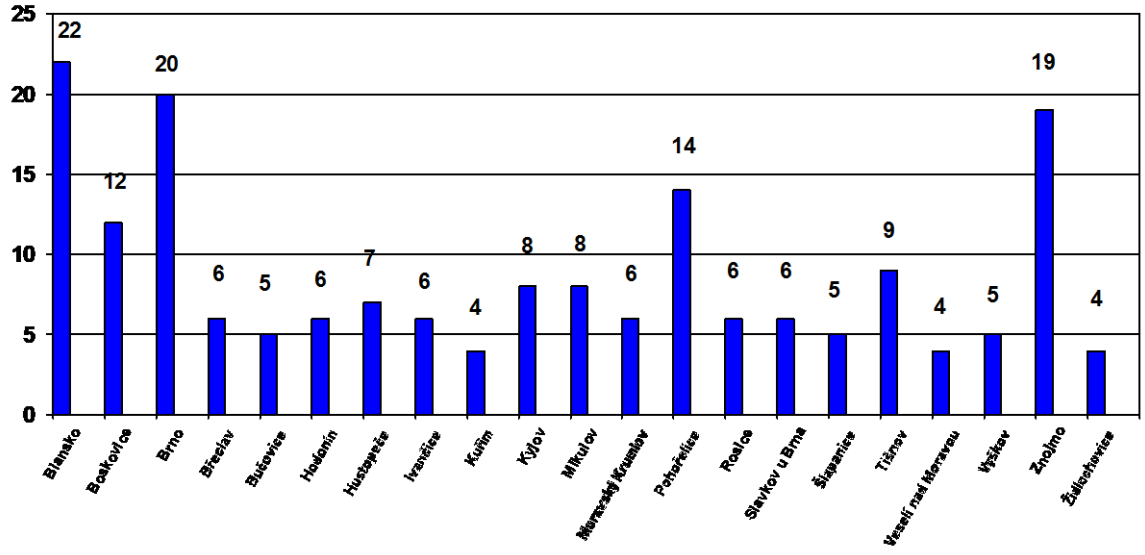

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

Nejvíce brownfieldů se vyskytuje v městech Blansko, Brno a Znojmo. Počet brownfieldů v těchto třech městech tvoří 1/3 všech brownfieldů zkoumaného vzorku.

graf 3 - Budoucí využití brownfields v Jihomoravském kraji

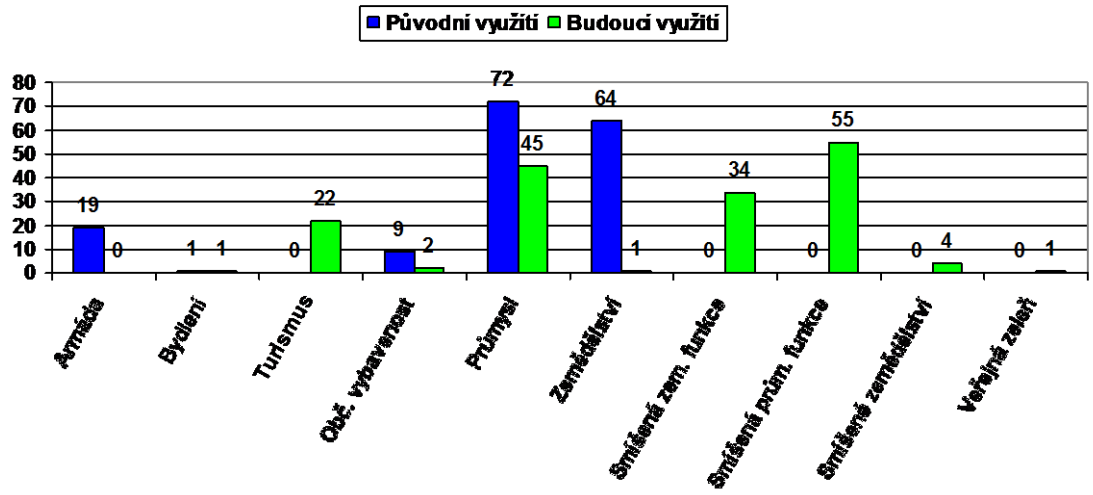

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

V původním využití brownfields Jihomoravského kraje převažuje průmysl a zemědělství. V budoucím využití jsou pak nejčastěji zastoupeny smíšená průmyslová funkce, smíšená zemědělská funkce a samotný průmysl.

graf 4 - Struktura vlastnictví brownfields v Jihomoravském kraji

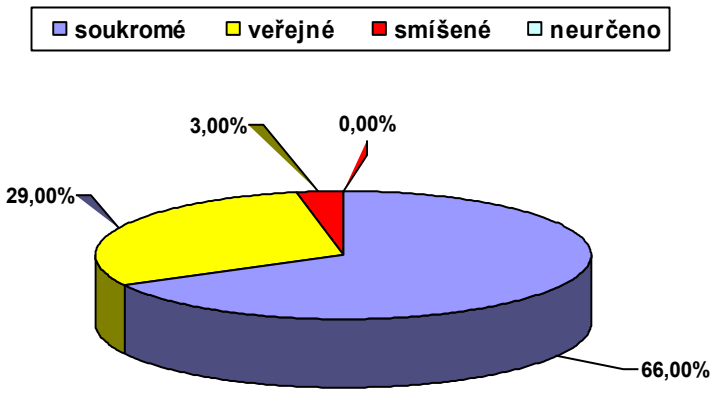

Zdroj: CzechInvest, vlastní zpracování

V Jihomoravském kraji převažuje soukromé vlastnictví brownfiedů, které tvoří více než polovinu zkoumaného vzorku. Vyhledávací studie kraje a agentury CzechInvest dále ukázala, že 57 % opuštěných areálů v kraji nemá žádnou ekologickou zátěž.

Jak je možné vidět na grafu č. 5 zájem o brownfields v Jihomoravském kraji postupně roste. V roce 2006 tvořil zájem o brownfields 21,7 % celkového zájmu investorů o nemovitosti v Jihomoravském kraji.

graf 5 - Vývoj zájmu investorů podle typu nemovitosti

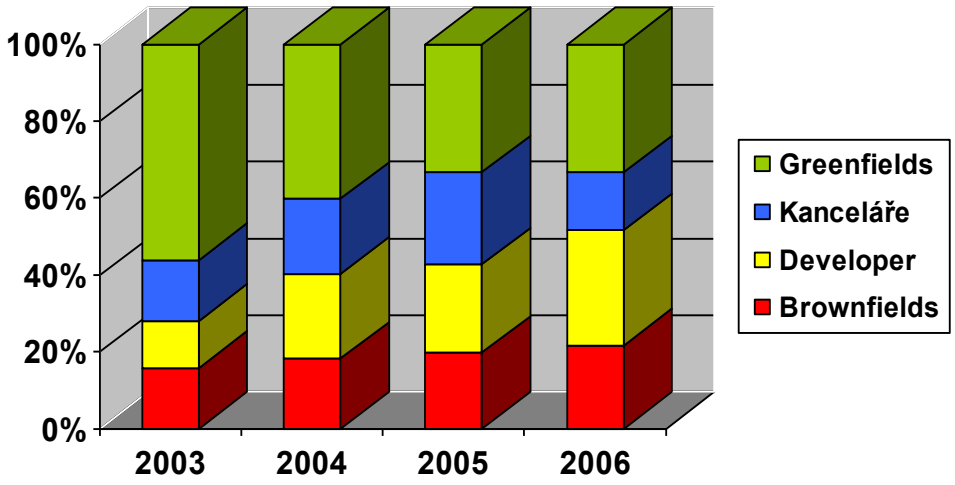

Zdroj: RRAJM, vlastní zpracování

Snahou Jihomoravského kraje je zachránit a navrátit život do těchto lokalit. Jestli se bude jednat o obnovení původní funkce či nové využití záleží na konkrétním případě. S pomocí státu a evropských fondů představují dobrou investiční příležitost jak pro soukromé firmy, tak i města a obce. Hlavním důvodem proč je regenerace brownfieldů pro ekonomický rozvoj regionu důležitá, je existence využitelných výrobních faktorů (zejména pak půdy, event. kapitálu), které nejsou zařazeny do procesu výroby. Následkem se pak může stát nezaměstnanost, ať už ve smyslu zastavení výroby či ve smyslu strukturálního postižení regionu, který je hospodářsky neatraktivní. Značné jsou i ekonomické ztráty, kdy uvnitř města leží pozemky ladem a nepřináší tak žádné daňové výnosy, dochází ke ztrátě kupní síly, poklesu cen nemovitostí, ale i ke zvýšení nákladů na regionální politiku.

Jihomoravská brownfields jsou většinou výborně dostupná, napojená na inženýrské sítě, převážně bez ekologických zátěží a často leží ve velmi zajímaných lokalitách, kam jsou lidé zvyklí za prací dojíždět. Jsou tedy velkou příležitostí pro docílení vysoké investiční aktivity v regionu a tím i zvýšení jeho ekonomické úrovně.

Ve sledovaných letech 2003 – 2006 projevili investoři zájem o 56 brownfields v Jihomoravském kraji. K úspěšnému dokončení revitalizace těchto brownfields došlo jen ve 4 případech. Do revitalizace brownfields se rozhodli investovat tito investoři BenQ I, Honeywell, Lektronix, Linde + Wiemann. Podrobnější informace o těchto úspěšných brownfields je možné vidět v tabulce č. 7.

tabulka 7 - Úspěšně revitalizované brownfields v JMK

Rok	Obec	Avizovaný počet zaměstnanců	Reálný počet zaměstnanců	Výše investice (mil. Kč)
2003	Brno	330	600	380
2004	Břeclav	250	50	240
2005	Brno	100	n.s.	n.s.
2005	Brno	50	n.s.	n.s.

Zdroj: RRAJM, vlastní zpracování

Označení n.s. (not specified) je používán v případech, kdy investor nesouhlasí s oznámením všech detailů svého projektu (s ohledem na konkurenci, burzu apod.).

Celková investice ve sledovaném období činila 620 milionů korun. Prostřednictvím výše uvedených brownfields vzniklo v Jihomoravském kraji 650 nově vytvořených pracovních míst.

Investice na 1 pracovní místo tak činila 953 846 Kč.

4.2. Podpora investičních aktivit a vznik nových pracovních míst v Jihomoravském kraji

Agentura CzechInvest se v roce 2008 podílela celkem na 213 investičních projektech, plných 36 z nich přitom zamířilo do Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj tak zaujímá první místo v pomyslném žebříčku krajských investic a to již druhý rok v řadě. Podrobnější informace o počtu a výši krajských investic a z toho vyplývajících nově vzniklých pracovních míst znázorňuje tabulka č. 8.

tabulka 8 - Projekty zprostředkované agenturou CzechInvest v roce 2008

Kraj	Počet projektů	Výše investice (mil. Kč)	Nová pracovní místa	Pracovní místa pro VŠ
Moravskoslezský kraj	31	6 306,91	2 912	524
Jihomoravský kraj	36	1 605,37	1 963	727
Plzeňský kraj	18	1 888,99	1 620	406
Hl.m. Praha	15	977,56	1 291	608
Pardubický kraj	15	2 663,22	1 180	126
Středočeský kraj	27	6 211,65	1 130	340
Karlovarský kraj	7	2 061,40	873	181
Ústecký kraj	11	1 972,57	865	167
Královehradecký kraj	11	459,90	814	405
Liberecký kraj	15	886,90	599	197
Kraj Vysočina	9	942,28	544	41
Olomoucký kraj	15	1 110,01	440	92
Zlínský kraj	19	1 591,67	239	91
Jihočeský kraj	11	1 143,42	137	49
CELKEM	**213**	**29 821,85**	**14 606**	**3 951**

Zdroj: Oficiální stránky agentury CzechInvest [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Archiv tiskových zpráv. Dostupné z WWW: <http://www.czechinvest.org/nove-investice-v-krajich-k-nejlepsim-patri-cechy-morava-i-slezsko>.

V Jihomoravském kraji díky těmto projektům našlo práci necelých dva tisíce uchazečů. Za zmínku určitě stojí i fakt, že Jihomoravský kraj je v porovnání s ostatními českými regiony na absolutní špičce v počtu nově vytvořených míst pro vysokoškoláky (727).
Jihomoravský kraj tak opět potvrdil svou atraktivitu. Nejvíce nových investičních projektů, přesně 13 se budě věnovat IT a vývoji softwaru. Druhé nejaktivnější byly společnosti z elektronického a elektrotechnického průmyslu se sedmi projekty, na třetím místě skončily strojírenské podniky se čtveřicí nových investičních projektů. Z hlediska národnostní struktury více jak polovinu projektů ohlásily české společnosti, následují firmy z USA a Nizozemí.

Pro srovnání efektivnosti investičních projektů lze srovnat Jihomoravský kraj s krajem Karlovarským a Ústeckým. Do těchto dvou krajů (Karlovarského a Ústeckého) bylo investováno zhruba o 400 – 500 milionů korun více než do Jihomoravského. Práci v těchto regionech našlo ale oproti Jihomoravskému kraji o více než 1 000 uchazečů méně. Z hlediska těchto informací lze pochybovat o efektivním vynaložení finančních prostředků do Karlovarského a Ústeckého regionu.

V roce 2009 přilákal Jihomoravský region 35 investičních projektů za 2,287 miliardy korun. Investoři zde celkem přislíbili vytvořit zaměstnání pro 2 558 lidí, desetina pozic bude patřit vysokoškolákům.
Nejčastěji v Jihomoravském kraji investovaly společnosti, které působí ve strojírenství a v elektronické a elektrotechnickém průmyslu. V obou těchto odvětví v kraji vznikne po osmi nových projektech. V těsném závěsu za elektronikou a strojírenstvím skončili vývojáři softwaru se sedmi investicemi.
Jednou ze společností, která vloni v Jihomoravském kraji oznámila plány na budoucí expanzi, jsou američtí vývojáři otevřeného softwaru Red Hat. Ti v Brně působí již čtyři roky a v současné době tu zaměstnávají na dvě stovky vývojářů.
Je známo že Brno patří k regionům s nejvyšší koncentrací vysokoškolských studentů, a právě rozsáhlá nabídka mladých talentů je to, co na jih Moravy táhne nové a nové investory.

Příklady významných investic ve sledovaném období (kde vzniklo nejvíce nových pracovních míst), které byly realizovány v Jihomoravském kraji za pomoci agentury CzechInvest je možné vidět v následující tabulce.

tabulka 9 - Nejúspěšnější investiční projekty v Jihomoravském kraji ve sledovaném období

Investor	Země původu	Místo	Rok	Investice v mil. Kč	Nová pracovní místa
INFOSYS Technologies	Indie	Brno	2004	102,63	1000
IBM	USA	Brno – Královo pole	2006	102,67	821
DAIKIN Industries	Japonsko	Brno	2004	3 765,00	807
Symbol Technologies	Velká Británie	Hodonín	2003	132,80	542
Blata	Česká republika	Blansko	2003	350,00	500

Zdroj: RRAJM, vlastní zpracování

Na grafu č. 6. je možné vidět vývoj investic ve sledovaném období. Nejvyšší částka byla investována v roce 2004, kde také vzniklo nejvíce nových pracovních míst. Od tohoto roku je ale vidět pokles investovaných prostředků do investiční projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest.

graf 6 - Vývoj investic zprostředkovaných agenturou CzechInvest ve sledovaném období

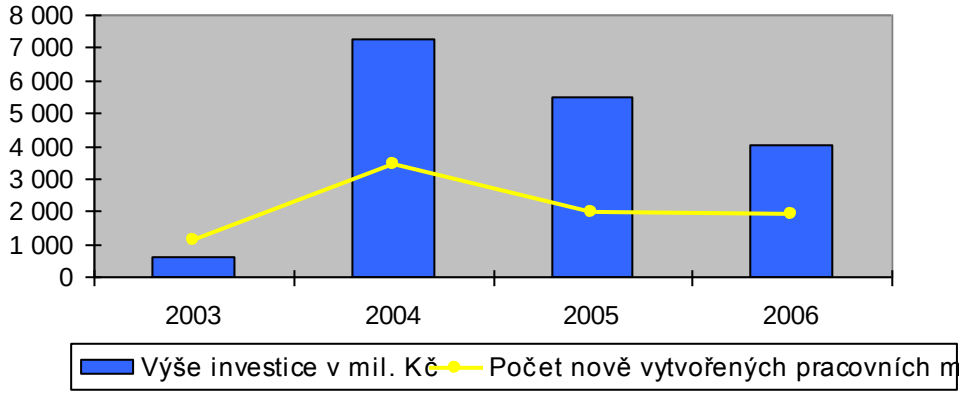

Zdroj: RRAJM, vlastní zpracování

Ve sledovaném období 2003 – 2006 zprostředkovala agentura CzechInvest pro Jihomoravský kraj investice v celkové hodnotě 17 424 mil. Kč. Díky těmto investičním projektům našlo nově práci 8 382 občanů Jihomoravského kraje. **Investice na jedno pracovní místo tak činila 2 078 740 Kč.**

4.3. Průmyslové zóny v Jihomoravském kraji

Průmyslové zóny jsou nepochybně řazeny mezi jedny z nejúspěšnějších nástrojů na přilákání investic do regionu. Důležitou roli v podpoře průmyslových zón v ČR hraje vládní agentura CzechInvest. Do konce roku 2005 se jednalo o podporu dvojího druhu o přímou finanční dotaci či převod pozemků ze zemědělského půdního fondu do vlastnictví obcí za cenu zemědělské půdy. V roce 2006 byl schválen Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury, který pokračoval v podpoře výstavby a rozvoji podnikatelských nemovitostí. Zjistil ale přesné číslo průmyslových zón v ČR, respektive v Jihomoravském kraji k novějšímu datu, je dost složité.

Přehled podpořených PZ Jihomoravského kraje v rámci Programu na podporu rozvoje průmyslových zón lze vidět v tabulce č. 10 a tabulce č. 11.

tabulka 10 - Přímá finanční dotace v rámci Programu na podporu rozvoje průmyslových zón

Obec	Velikost podpořeného území PZ (ha)	Celková dotace (tis. Kč)	Rok poskytnutí dotace
Brno – Černovická terasa	160,00	299 740	2002, 2003
Brno – TP	3,99	8 060	1999
Kuřim	11,39	10 500	2000,2001
Hodonín – Kapřiska	7,30	1 919	2000
Vyškov – Sochorova II	12,40	10 000	2002
Znojmo	1,60	3 500	1999
Blansko	13,60	22 748	2003 – 2005
Brankovice	10,10	21 796	2004

Zdroj: Oficiální stránky agentury CzechInvest [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Národní program podpory zón. Dostupné z WWW: < http://www.czechinvest.org/nppz >.

Nejvyšší dotaci obdržela průmyslová zóna Černovická terasa v Brně. Tato zóna jako jediná obdržela podporu prostřednictvím přímé finanční dotace i převodu pozemků ze správy PF ČR. Převod pozemku do vlastnictví obce bylo provedeno v roce 2002 v celkové výměře 2,1 ha.

tabulka 11 - Převod pozemků ze správy PFČR v rámci Programu na podporu rozvoje průmyslových zón

Obec	Velikost podpořeného území PZ (ha)	Převod pozemků PF ČR (ha)	Rok poskytnutí dotace
Vyškov – Nouzka	11,50	11,50	2005
Mikulov	2,90	2,85	2003
Pohořelice	8,55	8,55	2004
Brno – Černovická terasa	160,00	2,1	2004

Zdroj: Oficiální stránky agentury CzechInvest [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Národní program podpory zón. Dostupné z WWW: < http://www.czechinvest.org/nppz >.

Vymezení pojmu „průmyslová zóna“ je poměrně široké a je tedy nemožné přesně říci kolik průmyslových zón se nachází na území Jihomoravského kraje. RRAJM k 31.12 2009 eviduje 27 průmyslových zón, které jsou již zcela zaplněny nebo smluvně zaplněny. Přehled těchto PZ evidovaných RRAJM lze vidět v příloze č. 2. Podpořené průmyslové zóny ve sledovaném období 2003 – 2006 lze vidět v tabulce č. 12.

tabulka 12- Podpořené průmyslové zóny ve sledovaném období

Průmyslová zóna	Investice (mil. Kč)	Nová pracovní místa
Brno – Černovická terasa	2 616,4	945
CTP Modřice	257,1	290
Mikulov	878,5	110
Břeclav	240	180

Zdroj: RRAJM, vlastní zpracování

Ve sledovaném období investoři investovali do výše uvedených průmyslových zón 3 992 milionů korun. Práci v těchto zónách našlo 1 525 obyvatel.
Investice na 1 pracovní místa tak činila 2 617 705 Kč.

Závěr

Cílem této práce bylo zpracovat pojednání o rozvoji regionu, regionální politice a nástrojích ekonomického rozvoje regionu v praxi v České republice. Jako region k analyzování a hodnocení byl vybrán kraj a to kraj Jihomoravský. Z důvodů existence velkého počtu nástrojů ekonomického rozvoje se tato práce dále zaměřuje pouze na nástroje podporující růst zaměstnanosti v regionu. K hodnocení efektivnosti byly vybrány tyto nástroje brownfields, podpora investičních aktivit a průmyslové zóny a jejich výše celkové investice na jedno nově vytvořené pracovní místo. K analýze efektivnosti těchto nástrojů v Jihomoravském kraji jsem vycházela z údajů poskytnutých RRAJM. Sledované období bylo zvoleno v délce čtyř let.

Regionální politika se v České republice dostala do popředí zájmu až v 90. letech 20. století, a to pod vlivem tlaku z Evropské unie. Příčinou těchto tlaků byly rostoucí meziregionální rozdíly v ekonomickém potenciálu území, rozdíly v míře nezaměstnanosti apod. K vyrovnání těchto rozdílů je zapotřebí regionální politika respektive efektivní využívání nástrojů regionální politiky.

Jako první z nástrojů podporující zaměstnanost regionu jsem si vybrala brownfields a jeho opětovné využití. Z obecně ekonomického pohledu brownfieldy znamenají omezování disponibilních zdrojů ekonomiky, což představuje potenciální ekonomické ztráty pro společnost. Uvnitř města tak leží pozemky ladem a nepřináší žádné daňové výnosy, dochází k poklesu cen nemovitostí a zvyšují se také náklady na regionální politiku. Náklady jejich nového rozvoje ovlivňuje i zátěž vlivem předchozího využití. Zejména brownfields ve středu obcí mohou být velkou příležitostí k rozvoji regionu. Již pouhá změna využití území může iniciovat soukromé i veřejné investory a přinést daňové příjmy, nová pracovní místa, nové bytové jednotky, či tolik potřebnou zeleň.

Z údajů poskytnutých RRAJM jsem zjistila, že ve sledovaném období byly revitalizovány pouze 4 brownfields v Jihomoravském kraji. A to tři v krajském městě Brně a poslední v Břeclavi. Celková investice ve sledovaném období činila 620 milionů korun. Prostřednictvím těchto brownfields vzniklo v Jihomoravském kraji 650 nově vytvořených pracovních míst.

Investice na jedno nově vytvořené pracovní místo tak činila 953 846 Kč.

Jako druhý nástroj podporující zaměstnanost regionu jsem si vybrala investiční projekty realizované v Jihomoravském kraji. Investiční projekty mají na českou ekonomiku celou řadu pozitivních efektů. V první řadě jsou významným zdrojem tvorby pracovních míst, nejen přímo u příchozích investorů, ale také u českých firem, které od nich získají dodavatelské zakázky.

Důležitou vládní institucí v přílivu investičních projektů hraje agentura CzechInvest. Zástupci této agentury se zúčastňují různých mezinárodních veletrhů, připravují šňůry seminářů nebo pořádají setkání velkých investorů, kteří už v ČR podnikají, na kterých lákají nové a nové investory.

Z jednotlivých závěrečných zpráv agentury CzechInvest jsem zjistila, že ve sledovaném období 2003 – 2006 zprostředkovala tato agentura pro Jihomoravský kraj investice v celkové hodnotě 17 424 mil. Kč. Díky těmto investičním projektům našlo nově práci 8 382 občanů Jihomoravského kraje.

Investice na jedno nově vytvořené pracovní místo tak činila 2 078 740 Kč.

Jako poslední třetí nástroj podporující zaměstnanost regionu jsem si vybrala podporu vzniku průmyslových zón. Vznik průmyslových zón je v dnešní době ekonomickou nutností pro regiony na území celé České republiky. Průmyslové zóny s sebou přináší obrovský ekonomický přínos v podobě nově vytvořených pracovních míst a dalších možností odvíjejících se z investovaného kapitálu příchozích investorů. Investice a nově vzniklá pracovní místa na sebe vážou další synergické efekty, například v podobě nových pracovních příležitostí u subdodavatelů a navazujících služeb pro přicházející investory.

Z údajů poskytnutých RRAJM jsem zjistila, že ve sledovaném období se investoři rozhodli investovat v těchto čtyřech průmyslových zónách a to Brno – Černovická terasa, Břeclav, CTP Modřice a Mikulov. Celková investice v těchto průmyslových zónách ve sledovaném období činila 3 992 mil. Kč. Práci v těchto čtyřech podpořených průmyslových zónách našlo 1 525 obyvatel.

Investice na jedno nově vytvořené pracovní místa tak činila 2 617 705 Kč.

Z vypočítaných investic na jedno nově vytvořené pracovní místo, jsem zjistila, že nejefektivnějším nástrojem ekonomického rozvoje Jihomoravského kraje ve sledovaném období jsou brownfields. Jako druhý nejefektivnější nástroj se ukázala podpora investičních aktivit a naopak nejvíce finančních prostředků si vyžádaly průmyslové zóny.

Výsledků přepočtu výše investice na jedno nově vytvořené pracovní místo by se dalo využít pro další ekonomický rozvoj a snížení míry nezaměstnanosti Jihomoravského kraje. Ze zjištěných výsledků bych doporučila investovat finanční prostředky do podpory revitalizace brownfields. Brownfields se tak ukázaly s investicí 953 846 na jedno nově vytvořené pracovní místo jako nejefektivnější nástroj ekonomické rozvoje Jihomoravského kraje pro snížení nezaměstnanosti. Pro příliv nových investorů by měl JMK využít svých předností a to výhodnou geografickou polohu, dobré dopravní spojení uvnitř samotného regionu ale také s okolními kraji, vysokého podílu obyvatel s vyšším vzděláním a hlavně skutečnosti, že jihomoravská brownfields jsou většinou výborně dostupná, napojená na inženýrské sítě, převážně bez ekologických zátěží, a často leží ve velmi zajímaných lokalitách, kam jsou lidé zvyklí za prací dojíždět. Jsou tedy velkou příležitostí pro docílení vysoké investiční aktivity v regionu a tím i zvýšení jeho ekonomické úrovně.

Použitá literatura

Knihy

[1] BRYCHTOVÁ, Šárka. *Úvod do regionalistiky*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 133 s. ISBN 80-7194-871-3.

[2] ČMEJREK, Jaroslav, *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : ALFA nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

[3] HAMPL, Martin a kol.: *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie.* Praha : DemoArt, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8.

[4] MATOUŠKOVÁ, Z. a kol.: *Regionální a municipální ekonomika*. Praha : VŠE, 2000. 156 s. ISBN 80-245-0052-3.

[5] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, *Nová regionální politika*. Praha: DaDa, a. s., 2002. 91 s. ISBN 80-903064-1-1.

[6] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

[7] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 1. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

[8] STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

[9] SYNEK, Miloslav, *Podniková ekonomika*, Praha: C.H.Beck, 2006, 475 s. ISBN 80-7179-892-4

[10] VALACH, Josef, *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*, Praha: Ekopress, 2005. 465 s. ISBN 80-86929-01-9

[11] VANHOVE, N., KLASSEN, L.H. *Regional Polic: A European Approach.* Aldershot, Brookfield, 1999. 639 s. ISBN 1-84014-994-9.

[12] WOKOUN René, *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha : Oeconomica, 2003. 326 s. ISBN 80-245-0517-7.

[13] WOKOUN René, MATES Pavel, *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : LINDE PRAHA a.s., 2006. 344 s. ISBN 80-7201-608-3.

[14] WOKOUN René, et al., *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.

[15] WOKOUN René a kol., *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha : LINDE PRAHA a.s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

[16] WOKOUN, René, et al. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha : IFEC s. r. o., 2001. 264 s. ISBN 80-86412-08-3.

[17] ŽÁK, Milan, *Hospodářská politika*. Praha : Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. 210 s. ISBN 80-86730-04-2.

[18] ŽÁK, Milan, *Velká ekonomická encyklopedie*. Praha : LINDE PRAHA a.s., 2002. 887 s. ISBN 80-7201-381-5.

Internetové zdroje

[1] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2001 [cit. 2009-12-12]. ARISweb. Dostupné z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/aris/>.

[2] *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2009-12-13]. Regionální politika. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika>.

[3] *Evropská unie* [online]. 2008 [cit. 2010-01-10]. Regionální politika. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_cs.pdf>.

[4] *Oficiální portál pro podnikání a export : Regionální politika Evropské unie* [online]. 2006 [cit. 2010-01-10]. BusinessInfo.cz. Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/regionalni-politika-evropske-unie/1001573/44179/>.

[5] LACINA, Karel Nástroje regionální politiky státu. In *Veřejná správa 2006*. Pardubice : FES Univerzita Pardubice, 2006 [cit. 2010-02-18]. Dostupné z WWW: <http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/35157/1/LacinaK_Nastroje%20regionalni_VS_2006.pdf>.

[6] *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2009 [cit. 2010-03-08]. Tiskové informace. Dostupné z WWW: <http://www.mpo.cz/cz/ministr-a-ministerstvo/tiskove-informace/#category189>.

[7] *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2009 [cit. 2010-03-08]. Podpora průmyslových zón a technologických center. Dostupné z WWW: <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/prumysl-zony-a-technolog-centra/>.

[8] *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2009 [cit. 2010-03-08]. Podpora investování. Dostupné z WWW: <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/investovani/>.

[9] KURÁŽ, Václav Definice brownfields. In *Remediace brownfields v ČR*, 2006 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <http://www.brownfieldsinfo.cz/page/3/?obj=6>.

[10] BERGATT JACKSON, Jiřina, et al. *Brownfields snadno a rychle* [online]. Praha : IURS o.s., 2004 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <http://www.brownfields.cz/wp-content/uploads/2007/11/brownfieldssnadnoalehce.pdf>.

[11] *Průmyslové zóny* [online]. 2007 [cit. 2010-04-06]. Prumyslove-zony.cz. Dostupné z WWW: <http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>.

[12] *Regionální informační servis* [online]. 2005 [cit. 2010-04-08]. RIS. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/okresy_jihomoravsky_kraj>.

[13] *Portál Jihomoravského kraje* [online]. 2009 [cit. 2010-04-12]. Regionální rozvoj. Dostupné z WWW: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=39398&TypeID=12>.

[14] *Portál pro podnikání a export* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Regionální informace. Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/regionalni-informace/1000437/>.

[15] *Oficiální stránky agentury CzechInvest* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Podpora investic. Dostupné z WWW: <http://www.czechinvest.org/podpora-investic>.

[16] *Oficiální stránky agentury CzechInvest* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Podnikatelské nemovitosti. Dostupné z WWW: <http://www.czechinvest.org/podnikatelske-nemovitosti>.

[17] *Oficiální stránky agentury CzechInvest* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Ke stažení. Dostupné z WWW: <http://www.czechinvest.org/ke-stazeni>.

[18] *Oficiální stránky agentury CzechInvest* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Archiv tiskových zpráv. Dostupné z WWW: <http://www.czechinvest.org/nove-investice-v-krajich-k-nejlepsim-patri-cechy-morava-i-slezsko>.

[19] *Oficiální stránky Jihomoravského inovačního centra* [online]. 2009 [cit. 2010-04-15]. Archív tiskových zpráv. Dostupné z WWW: <http://www.jic.cz/archiv-tiskovych-zprav>.

[20] *Oficiální stránky Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy* [online]. 2009 [cit. 2010-04-16]. Podpora investic. Dostupné z WWW: <http://www.rrajm.cz/podpora-investic.html>.

[21] *Oficiální stránky Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy* [online]. 2009 [cit. 2010-04-16]. Brownfields. Dostupné z WWW: <http://www.rrajm.cz/brownfields-2.html-investic.html>.

[22] *Oficiální stránky Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy* [online]. 2009 [cit. 2010-04-16]. Výroční zprávy. Dostupné z WWW: <http://www.rrajm.cz/vyrocni-zpravy.html>.

[23] *Oficiální stránky Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy* [online]. 2009 [cit. 2010-04-16]. Reference a statistiky. Dostupné z WWW: <http://www.rrajm.cz/reference-a-statistiky.html>.

[24] *Czech Top 100* [online]. 2009 [cit. 2010-04-18]. Informujeme. Dostupné z WWW: <http://www.czechtop100.cz/news.php>.

[25] *Mastercard česká centra rozvoje* [online]. 2009 [cit. 2010-04-18]. Výsledky 2009. Dostupné z WWW: <http://www.centrarozvoje.cz/?p=vysledky-2009>.

Ostatní dokumenty

Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2006 [cit. 2009-12-09]. Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>

Portál Jihomoravského kraje [online]. 2006 [cit. 2010-03-22]. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje. Dostupné z WWW: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=16119&TypeID=2>

Portál Jihomoravského kraje [online]. 2005 [cit. 2010-03-22]. Program rozvoje kraje. Dostupné z WWW: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=8427&TypeID=2>.

Partnerství při tvorbě koncepčních dokumentu Jihomoravského kraje [online]. 2009 [cit. 2010-03-22]. Program rozvoje Jihomoravského kraje na odbobí 2010-2013. Dostupné z WWW: <http://vyzva.partnerstvi-jmk.cz/page.php?action=podkategorie&id=7>

Přílohy:

Příloha č. 1 Brownfields evidované RRAJM

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Adamov	Průmyslový areál	194 218
Bítov	ZŠ	4 200
Blansko	Sklady Selio	11 600
Blansko	Areál SÚS JMK – Blansko	38 800
Blansko	Závod ČKD Blansko	105 000
Blansko	Adast – jižní část	38 000
Blansko	Adast – severní část	20 000
Blansko	Úpravna vody Metra a areál Povodí Moravy s.p.	10 100
Blížkovice	kino	496
Blížkovice	fara	828
Bohdalice	Kasárna Bohdalice	51 300
Bohuslavice u Kyjova	Vepřín Bohuslavice	4 710
Borač	ZD	6 000
Borkovany	Dvůr Časkovec	26 500
Borotice	ZD Mašovice	51 000
Boskovice	Areál Hybešova	12 532
Boskovice	ŠS Boskovice	86 400
Božice	ZD Božice	260 000
Brankovice	Budova bývalé mlékárny	800
Brankovice	Budova bývalé školy	1 500
Brno	Bývalá kasárna - Řečkovice	260 400
Brno	Letecká opravárenská základna Brno	165 600
Brno	Kasárna Černá Pole	121 400
Brno	Bývalá kasárna Slatina	101 800
Brno	Areál Aeroklubu	41 400
Brno	VUSS Brno	34 000
Brno	Bývalá Jaselská kasárna	31 700
Brno	Bývalý vojenský prostor při ulici Jana Babáka	26 900
Brno	Staňkova - stavebniny a garáže	18 000
Brno	Bývalý Vojenský areál - Veveří	16 500
Brno	Areál bývalého autoparku při ul. Lerchova	9 500
Brno	Serazovací nádraží v Malomericích	234 000
Brno	Území podél ulice Nové Sady-pod areálem Malá Amerika	90 100
Brno	Nedokončená stavba polikliniky	21 600
Brno	Zdevastované území u nákladového nádraží Brno-Komárov	12 000
Brno	Nástupní prostor na Špilberk	14 400

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Brno	Území při ulici sportovní, Košinova	5 000
Brno	Území u Zvonařky	5 000
Brno	DEKTRADE-bývalý Dopravní mech.podnik	14 900
Brno	Území s rozestavěným objektem (ROS v.o.s. a Favart - Moravia s.r.o.)	11 700
Brno	Území Jižního centra mezi ulicemi Uhelná, Opuštěná, Trnitá	112 500
Brno	Opuštěné garáže	19 000
Brno	Garáže podél ulice sportovní	9 100
Brno	Areál - ul.Václavská	20 000
Brno	Areál SBK s.r.o.	14 100
Brno	Bývalá pošta	5 500
Brno	Lokalita - ul.Pod kopcem	5 000
Brno	Areál - KRAVÍ HORA	50 463
Brno	Areál býv. vězeňské správy na nároží ulic Cejl, Soudní a Bratislavská	10 500
Brno	Areál železniční polikliniky	10 600
Brno	Zdevastovaný bytový blok při ulici Plotní	7 800
Brno	Lokalita Masná - Křenová	34 900
Brno	Prodej stavebnin Stavomax s.r.o.	6 000
Brno	Bývalý hotel Metropol	10 900
Brno	Bývalý Společenský klub v Zábrdovicích	9 000
Brno	Bývalá Delvita	13 000
Brno	Lokalita Černého	5 000
Brno	Fotbalový stadion Lužánky	49 200
Brno	sportovní areál Univerzity obrany	47 000
Brno	Zdevastované hřiště při ulici Líšeňská	16 900
Brno	Zimní stadion Lužánky	16 400
Brno	Areál TJ Sokol Obřany	6 500
Brno	Bývalé učiliště, Bráfova ulice	8 500
Brno	Areál VUT - ul.Údolní	24 000
Brno	Bývalé zahrádky vymezené kolejištěm	43 700
Brno	Území kolem domova mládeže	42 400
Brno	Skládka Českých drah, u ul. Bidláky, "FILIALA"	92 800
Brno	Bývalý Centrokov, FINTREX, s.r.o.	15 200
Brno	Bývalá Kohnova cihelna	92 000
Brno	Bývalá cihelna	13 000
Brno	Území při ulici Rokytova, v blízkosti židenické smuteční síně	33 100
Brno	Areál kovovýroby	8 400
Brno	Areál na Kšírové-stavebniny	7 200
Brno	Bývalý areál ABB EJF Cimburkova ul.	59 000
Brno	Areál Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity	44 800
Brno	Bývalý zámeček	34 900
Brno	Bývalý areál zkušebny zemních strojů	30 600

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Brno	Území mezi ul. Cejl a řekou Svitavou	29 200
Brno	Území při ulici Vídeňská, sousedící s firmou ABB	27 300
Brno	Areál autovrakoviště	27 200
Brno	Výrobní území podlél ulice Vodařská, kovovýroba KOVOŠUT	24 800
Brno	Areál při křižovatce ul. Pražská-Chironova	24 000
Brno	Území mezi ul. Rumiště, Mlýnská a Štěpánská - bývalý Dřevopodnik s.p.	16 000
Brno	Areál fy Holoubek	14 700
Brno	Areál více firem mezi ul. Olomoucká a železniční tratí	13 700
Brno	Areál při křižovatce ul. Pražská-Chironova	12 300
Brno	Areál fy VESP spol. s r.o.	11 200
Brno	Tusculum a.s.-U Červeného Mlýna	7 900
Brno	AREÁL FIRMY VAŠSTAV	7 000
Brno	Areál fy AGROMELI s.r.o	5 100
Brno	Území mezi ulicemi Leitnerova a Křídlovická	3 400
Brno	Bývalá ZBROJOVKA	226 900
Brno	Bývalá slévárna Roučka	164 000
Brno	Škrobárny a.s.	117 800
Brno	Bývalé manipulační plochy, ul. Vinohradská	110 600
Brno	Areál fy Českomoravský cement, a.s.,	96 400
Brno	Uvolňovaná východní část areálu Zetor, a.s.	89 700
Brno	Areál stavebního dvora Inženýrské stavby Brno	73 000
Brno	Areál v bývalé pískovně	60 400
Brno	Královopolská a.s. Brno	374 900
Brno	Uvolňovaná západní část areálu Zetor, a.s.	239 600
Brno	FERAMO METALLUM INTERNATIONAL s.r.o.	56 200
Brno	Zetor Husovice	51 900
Brno	Bývalá Vlněna	47 000
Brno	Střední polytech.škola a EEIKAs.r.o.	40 800
Brno	Areál stavebin STAVOSPOL spol s r.o.	39 600
Brno	Rozestavěný areál bývalé fy ERGON	37 900
Brno	Bývalá MOSILANA	35 000
Brno	Území vymezené ulicemi Cejl a Jana Svobody	30 600
Brno	Území vymezené ulicí Dornych a říčkou Ponávka, SVÚM	30 500
Brno	Bývalý areál JZD	28 800
Brno	BTP - Brněnská továrna plstí	28 000
Brno	Bývalý areál fy KRAS	27 200
Brno	Bývalá cihelna v Řečkovicích	24 300
Brno	UXA s.r.o. - slévárna	22 500
Brno	Areál bývalého pivovaru	19 200

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Brno	Areál stavebního dvora firmy Geospol	16 500
Brno	Bývalá MOSILANA, dnes OLLI elektro	16 500
Brno	FSIK METAL s.r.o.	15 300
Brno	Bývalá cihelna při ul. Rušná	14 800
Brno	Území mezi železnicí a fy IVEP při ulici Vídeňská	13 900
Brno	Areál bývalého TESLAMPU	13 500
Brno	Bývalá textilní továrna v Obřanech	11 800
Brno	Bývalý pivovar Briess, dnes fy. Kubíček	11 769
Brno	Areál při ul. Hybešova	11 300
Brno	Bývalý areál KPS Brno - slévárna šedé litiny, DOSTING s.r.o.	10 600
Brno	Nevhodně využívaný areál při ul. Cacovice	9 800
Brno	Bývalý výrobní podnik Elplast	8 400
Brno	Bývalý pivovar mezi ulicemi Kollárova, Metodějova	7 500
Brno	Bývalý mlýn	7 400
Brno	Území podél ulice Mlýnská	6 500
Brno	Území při Železniční a nákladovým nádražím	6 400
Brno	TECHNOMAT- státní podnik v likvidaci	6 300
Brno	Areál bývalého JZD Komín	69 700
Brno	Areál ZD Bobrava	56 000
Brno	Bývalé zemědělské družstvo	55 000
Brno	AGRO Obřany	28 800
Brno	Bývalá IMPORTFLORA s.r.o.	25 000
Brno	Území vymezené ulicí Kaštanovou a řekou Svitavou	13 000
Brno	Území bývalého Autodasu při ulici Vomáčkova	13 000
Brno	Uchytil s.r.o.	13 000
Brno	Bývalé skleníky (Biozelenina)	12 000
Brno	Areál AGRO Tuřany	145 000
Brno	Bývalé zemědělské družstvo a zahradnictví v Žabovřeskách	136 900
Brno	Bývalý Florimex při ulici Sokolova	133 200
Brno	Bývalé zahradnictví na ul. Hněvkovského	95 761
Brno	Bývalý areál AGRO Tuřany	94 800
Břeclav	Bývalá Rota PS	23 000
Břeclav	Zámek	22 767
Břeclav	Areál Moravských naftových dolů	115 369
Břeclav	Cukrovar	55 193
Březí	Rota PS Březí	2 150
Bučovice	ÚP závody	68 945
Bzenec	Zámek	10 457
Dolní Kounice	Retex	25 000
Dolní Kounice	Mlýn	900

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Dolní Loučky	Výrobní aerál	35 000
Dolní Loučky	Bývalý areál JZD Střemchoví	8 458
Doubravice nad Svitavou	Zemědělský areál	41 000
Drnholec	Konírny Drnholec	15 600
Drnovice	Panský dvůr	8 500
Habrůvka	Areál ZD	4 010
Hodonín	Vojenské cvičiště Pánov	850 000
Hodonín	Vodní cvičiště Hodonín	115 000
Hodonín	Areál Malých kasáren	510
Hodonín	Masokombinát Hodonín	72 586
Hodonín	Phillip Moris	60 837
Hodonín	Delta Pekárny	5 500
Holubice	Křižovatka D1	44 000
Hrušovany nad Jevišovkou	Zámek Hrušovany	10 853
Hvězdlice	Býv. koupaliště	5 701
Hvězdlice	býv. panské konírny	500
Hvozdec	Kravín	17 000
Ivaň	Kasárna	120 000
Ivančice	ZD	5 000
Ivanovice na Hané	Stará cihelna	19 600
Ivanovice na Hané	Sladovna	16 495
Jinačovice	ZD	46 000
Klobouky	Dvůr Martinice	46 344
Kotvrdovice	průmyslový areál	39 000
Kožušice	Areál ZD Brankovice	30 000
Kravsko	Bývalá keramická továrna	9 000
Kunice	ZD	15 000
Kurdějov	Zemědělský statek Kurdějov	54 954
Kuřim	TOS Kuřim	114 355
Kuřim	Starý dvůr	15 266
Kyjov	Lokalita Brandlova	13 846
Kyjov	Polámané	45 137
Lančov	Luitgardin dvůr	5 200
Lednice	Býv. hospodářská budova	800
Lipovec	Zemědělský areál 1	83 400
Lipovec	Zemědělský areál 2	27 000
Louka	Sýpka	400
Lovčičky	ZD Lovčičky	35 530
Měnín	Jalovisko	88 000
Mikulov	Kasárna	360 000
Mikulov	Cihelna	140 000
Mikulov	Farma Valtická	75 857
Mikulov	ZD Valtická	57 512
Milotice	Areál ZD	67 000

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Moravská Nová Ves	Budova obecní úřad	744
Moravský Krumlov	Drůbežářské závody	13 200
Moravský Krumlov	Dřevotvar	9 130
Moravský Krumlov	Areál Lacrum	6 719
Moravský Krumlov	Areál Piana Litomyšl	4 680
Nedvědice	zimní stadion v Nedvědici	2 937
Nedvědice	Bývalá továrna sport Artist	3 200
Nemochovice	Bývalý hostinec	1 100
Nová Ves	Statek Nová Ves	82 600
Nová Ves	ZD	15 000
Olešnice	Zámeček Lamberk	12 000
Olešnice	Řeznictví Čapek	10 000
Olešnice	Sodovkárna	1 200
Olšany	Býv. Hřiště	3 815
Ořechov	Bývalý vojenský areál v Ořechově	80 000
Oslavany	Internát Padochov	10 000
Oslavany	Elektrárna Oslavany	66 307
Ostrov u Macochy	Zemědělský areál	47 500
Perná	ZOD Mikulov	22 000
Podivín	Oseva	16 500
Pohořelice	Kasárna	60 317
Pohořelice	Hotel Pfan	2 280
Pohořelice	STS Pohořelice	2 800
Pohořelice	Mlýn Velký Dvůr	2 150
Pohořelice	Mototechna Pohořelice	4 590
Pohořelice	Skládka Smolín	100 000
Pohořelice	Hornoleský Dvůr	27 340
Pohořelice	Mariánov Velký Dvůr	17 680
Pohořelice	Továrna Velký Dvůr	13 830
Pohořelice	Výzkumný ústav	9 230
Popice	Areál PPS Agro Strachotín	96 000
Popůvky	Rozestavěný motel	27 000
Práče	Kulturní dům	1 783
Předklášteří	Šroubárna Zetoru	13 000
Příbram	Bývalé ZD	20 000
Rájec-Jestřebí	průmyslový areál	210 700
Rájec-Jestřebí	Zemědělský areál	55 000
Ráječko	Zemědělský areál	32 000
Rohatec	Vodní cvičiště Rohatec	19 600
Rosice	Sklárna	17 219
Rosice	Statek na Říčance	32 638
Silůvky	Býv. Hospodářská budova	985
Skalice u Znojma	ZD	12 000
Slavkov	Cukrovar	70 217
Slavkov	Skládka uhlí - cukrovar	30 650
Slavkov	Čistírna – cukrovar	20 000

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Slavkov	MEZ Slavkov	2 040
Smolín	Bývalé těžební území	166 800
Sokolnice	Kasárna	13 000
Sokolnice	Dvůr Vladímírov	13 587
Svitávka	Bývalá Vlna	33 154
Šanov	Škola	2 232
Šlapanice	ICEC	50 022
Tasov	Bývalý státní statek	24 000
Telnice	TBS	30 000
Telnice	Bývalý teletník	15 000
Těšany	Zámecké stáje Těšany	15 852
Tišnov	Bývalý OPP Brno	14 500
Tišnov	Stará cihelna	13 837
Tišnov	Sýpka	2 609
Uhřice	bývalá budova Mateřské školy	335
Újezd u Boskovic	Rozestavěný hotel	20 000
Újezd u Černé Hory	průmyslový areál	19 000
Újezd u Černé Hory	Zemědělský areál	36 000
Únanov	Statek	180 000
Valchov	Bývalý kravín	1 230
Valtice	Areál roty PS "Celňák"	15 000
Vavřinec	Areál Zemspol	15 000
Velké Němčice	Zámek	900
Velké Němčice	Pivovar	714
Velké Pavlovice	Tereziánský dvůr	14 400
Veselí nad Moravou	Železárny Veselí	750 000
Veverské Knínice	Bývalá fara	1 700
Vranov nad Dyjí	Areál Klatovka	21 500
Vranov nad Dyjí	Hotel Dyje	700
Vranov nad Dyjí	Objekt bývalé Tesly	1 150
Vranov nad Dyjí	Areál Velký dvůr	21 000
Vranov nad Dyjí	Sýpka (bývalá jízdárna)	540
Vranovice	Býv. středisko JZD	3 565
Vratěnín	Bývalá rota PS	15 000
Vratěnín	Areál ZD	60 000
Vysočany-Molenburk	Areál stolařství	8 000
Vyškov	Školní statek Vyškov	13 000
Zbraslavec	Areál Best-Business	120 000
Znojmo	Loucký klášter	60 731
Znojmo	Malá louka	57 206
Znojmo	Fruta Znojmo	100 772
Znojmo	Gala Znojmo	26 000
Znojmo	Městská jatka	8 266
Zvonovice	Prodejna - p.č.19/1	976
Žatčany	Skleníky	19 500

Obec kde se lokalita nachází	Název lokality	Rozloha
Žatčany	Žatčanský dvůr	19 500
Ždánice	Narex Ždánice	34 650
Ždánice	Cihelna Ždánice	24 000
Ždánice	Šroubárna Ždánice	12 000
Želetice	Bývalá konírna	3 300
Židlochovice	filtrační věž býv. cukrovaru	4 000

Zdroj: RRAJM

Příloha č. 2 Přehled podpořených investičních aktivit v Jihomoravském kraji ve sledovaném období

Investor	Země původu	Investice (mil. Kč)	Pracovní místa	Rok
Andrew	USA	n.s.	300	2003
Xalony	Švýcarsko	n.s.	n.s.	2003
Blata	ČR	350	500	2003
Clancy Radiators	Irsko	84,9	60	2003
Honeywell	USA	380	330	2003
n.s.	Německo	n.s.	n.s.	2003
SIAD Czech	Itálie	750	45	2003
Symbol Technologies	Velká Británie	132,8	542	2003
VF	ČR	65	15	2003
Aguna	Švýcarsko	250	80	2004
Blata	ČR	69,5	16	2004
Bomar	Rakousko	215,4	90	2004
Daikin Industries	Japonsko	3765	807	2004
Danaher	USA	n.s.	220	2004
Delimax	ČR	47,4	150	2004
Eurotec	Německo	67	100	2004
I.Q.A.	ČR	20,14	17	2004
IHT	Slovensko	16,10	24	2004
J.P. Plast	ČR	30	50	2004
Jiří Šašinka – HORS	ČR	10	40	2004
Kompan	Dánsko	n.s.	n.s.	2004
Kornfeil	ČR	12	15	2004
Kostelecké uzeniny	ČR	84,5	122	2004
Linde + Wiemann	Německo	240	50	2004
Lohmann Rauscher International	Rakousko	1345,7	166	2004
Kostelecké uzeniny	ČR	50,3	40	2004
MERGON GROUP	Irsko	97	80	2004
Nichias	Japonsko	75	25	2004
Ohmori Technos	Japonsko	440	150	2004
Metaalwarenbendrijf Het Zuiden	Nizozemsko	162	31	2004
OTIS	USA	364,1	180	2004
Infosys Technologies	Indie	102,63	1 000	2004
PSM International	Velká Británie	51,46	110	2004
CUHO	Nizozemsko	118,4	230	2004
Tyco	USA	37,6	150	2004
Unikov	ČR	11	48	2004
ACER Computer	Tchaj-wan	30,9	112	2005
ADC Telecommunications	USA	360	490	2005

Investor	Země původu	Investice (mil. Kč)	Pracovní místa	Rok
ALPS ELECTRIC	Japonsko	17,1	20	2005
AMIS Holdings	USA	42,9	15	2005
KARL BACH	Německo	262	30	2005
BenQ	Tchaj-wan	238,4	280	2005
Daido Metal	Japonsko	398	100	2005
Emerson Copeland	USA	803,5	253	2005
GigaByte Technology	Tchaj-wan	25	50	2005
Lufthansa	Německo	35	193	2005
Inventec	Tchaj-wan	100	n.s.	2005
ITAB Shop Concept	Švédsko	295,7	100	2005
VAG Armaturen	Německo	15,8	48	2005
Jiří Šašinka – HORS	ČR	10	40	2005
KORFIL	ČR	1298,34	76	2005
Lefevere Group	Belgie	210	105	2005
ModusLink	USA	n.s.	n.s.	2005
Goldmann-Druck-Interational	Rakousko	563,4	18	2005
Metallwerk Helmstad	Německo	113,6	164	2005
LeKtronix	Velká Británie	n.s.	50	2005
n.s.	Jižní Korea	n.s.	n.s.	2005
n.s.	Japonsko	n.s.	n.s.	2005
Nová Mosilana	Itálie	232	210	2005
Metaalwarenbedrijf Het Zuiden	Nizozemsko	12	85	2005
PEGAS NONWOVENS	ČR	1195,0	35	2005
PPG Industries	USA	30,13	73	2005
Chase Products	Velká Británie	60	100	2005
Project Controls	ČR	12,5	40	2005
GRUPO RECYDE	Španělsko	189,38	60	2005
Sanipa Badeinrichtungen	Rakousko	11,5	30	2005
SAP	Německo	17,77	95	2005
Siemens	Německo	373,95	109	2005
Unikon	ČR	11	48	2005
WWW	ČR	16	50	2005
The BOC Group	Velká Británie	130,33	71	2006
Bosh	Německo	275	70	2006
CANABIA	ČR	10,7	25	2006
EKOL	ČR	365	62	2006
Emerson Copeland	USA	159,7	48	2006
Colgate-Palmolive	USA	2539	123	2006
IBA Group	ČR	19,73	50	2006
IBM	USA	102,67	821	2006
IMG Bohemia	ČR	n.s.	n.s.	2006
LogicaCMG	Velká Británie	37	190	2006

Investor	Země původu	Investice (mil. Kč)	Pracovní místa	Rok
Metra Blansko	ČR	32	32	2006
GROPO RECYDE	Španělsko	n.s.	38	2006
n.s.	Švýcarsko	n.s.	n.s.	2006
n.s.	Tchaj-wan	n.s.	n.s.	2006
n.s.	Německo	n.s.	n.s.	2006
n.s.	USA	n.s.	n.s.	2006
Quaprotek International Providing Service	Německo	252,32	100	2006
Red Hat	USA	38,34	207	2006
Robert Bosch	Německo	98,34	134	2006
SLOVMLÝN	ČR	n.s.	n.s.	2006
Synthon International	Nizozemsko	250	30	2006

Zdroj: RRAJM

Příloha č. 3 Průmyslové zóny v Jihomoravském kraji evidované RRAJM

Obec	Název lokality	Rozloha lokality (ha)	Volné plochy
Blansko	Vojánky	13	25%
Boskovice	Boskovice	16	10%
Božice	Zemka	9	100%
Brno	Černovická terasa	179	25%
Brno	Český technologický park Brno	20	10%
Brno	Areál Slatina	18	10%
Břeclav	Poštorná	44	100%
Bučovice	Mafery	60	100%
Bzenec	Dolní Písky	8	100%
Hodonice	Za nádražím	8	10%
Hodonín	Kapřiska	20	15%
Hodonín	Pánov	10	80%
Kuřim	Vaillant	8	30%
Kyjov	Jih	7	0%
Měnín	Žerotín	13	50%
Miroslav	Miroslav	10	100%
Modřice	CTPark Modřice	43	10%
Pohořelice	Dolní Štingary	40	10%
Pohořelice	OP park	4	65%
Rousínov	Západ	6	100%
Strážnice	Strážnice	3	35%
Sudoměřice	Sudoměřice	14	90%
Šlapanice	CTPark Brno South	204	95%
Tišnov	Díly pod městem	17	100%
Výškov	Nouzka II	12	10%
Znojmo	Dobšice	71	100%
Znojmo	Krystal Park – Přímětice	15	100%

Zdroj: RRAJM

Příloha č. 4 Přehled umístěných investorů ve sledovaném období

Investor	Země původu	Investice (mil. Kč)	Pracovní místa	Rok
Acer	Tchaj-wan	30,9	150	2005
ADC Krone	Velká Británie	360	227	2006
Aguna	Švýcarsko	250	123	2005
Aisin AI	Japonsko	n.s.	0	2005
Andrew Corp.	USA	n.s.	877	2003
Arjowiggins	Francie	30	25	2006
Benq II	Tchaj-wan	238,4	300	2006
BOC Edwards	Velká Británie	n.s.	30	2005
Bosh Rexroth	Německo	275	60	2006
CarClo Plastics	Velká Británie	n.s.	100	2003
CTS	Velká Británie	n.s.	0	2004
Daido Metal	Japonsko	398	100	2005
Daikin	Japonsko	1240	200	2004
Danaher	USA	n.s.	250	2004
Emerson Copeland	USA	803,5	80	2005
Esko Graphics	Dánsko	n.s.	0	2006
GigaByte	Tchaj-wan	25	20	2005
Inventec	Tchaj-wan	100	100	2005
IQA	ČR	20,1	17	2004
Jonckers	Belgie	n.s.	40	2006
Kompan	Dánsko	n.s.	200	2004
Lufthansa	Německo	35	20	2005
Maehler Kaege	Nizozemsko	n.s.	93	2006
Methor Media	Singapur	n.s.	0	2005
Mergon	Irsko	97	85	2003
Moduslind	Velká Británie	n.s.	450	2006
Nichias	Japonsko	75	30	2004
NTN	Japonsko	n.s.	0	2005
Ohmori Technos	Japonsko	440	150	2005
PPG Industries	USA	30,1	80	2005
Primasil	Velká Británie	60	0	2005
Progeon	Indie	102,6	100	2005
PSM	Irsko	51,5	100	2004
Seaborne Plastics	Velká Británie	n.s.	5	2005
Symbol Technologies	Velká Británie	132,8	420	2004
TAM	Velká Británie	n.s.	107	2005
Tyco – vývoj	USA	37,6	65	2004